

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 1 TELEFON 45-20 DO 45-28 ROKOPISI SE NE VRAČAJO UHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

ISSRATNI ODDELEK LJUBLJANA TELEFON 45-43 45-48 POSTNI CEKOVNI RACUN LJUBLJANA ŠTEV. 6-90601-1 OGLASI PO CENIKU MESEČNA NAROČNINA 6 DIN

GLASILO OSVOBODILNEB FRONTESLOVBNIJEB

Živel Prvi maj, borbeni pregled delovnega ljudstva

Danes praznujemo prvi maj — praznik delovnega ljudstva vsega sveta. Za naše ljudstvo je letošnji prvi maj praznik veličastnih zmag na poti k ustvaritvi nove, lepše, socialistične domovine, praznik v drugem letu naše prve petletke, ko z enotno voljo in enotnimi napori utrjujemo s težkimi žrtvami priborjeno svobodo in krepimo moč svoje ljudske države.

Letošnji prvi maj pa ima še prav poseben pomen. Medtem ko ljudstvo v Sovjetski zvezi in v državah ljudske demokracije z brezprimerno požrtvovalnostjo gradi in ustvarja boljše življenje, je položaj v kapitalističnem svetu popolnoma drugačen. Protiljudske vlade, postavljene in kupljene od svetovnih monopolov, povezane z Vatikanom in oboroženimi bandami propadlih fašistov, so v ostrem spopadu z delovnimi množicami svojih držav, v odkriti gonji proti državam ljudske demokracije, proti Sovjetski zvezi. V svojih državah hočejo ubiti vsako misel po svobodi, posebno pa še vsak poskus borbe proti izkoriščanju, Sovjetsko zvezo in države ljudske demokracije pa oklevetati z najbolj umazanimi lažmi. Monopolistom ni pri ustvarjanju njihovih ciljev nobena stvar preveč podla, da bi se je ne poslužili. Zato uporabljajo fašistične agente vseh vrst in njihove metode. Hitlerjeve teorije postajajo danes teorije ameriških monopolistov, njihovi pridigarji so razni Churchilli, Marshalli in Trumani. Njihov končni in edini cilj je ponovno zagospodovati svetu. Zato je letošnji prvi maj tudi pregled in manifestacija ljudskih sil proti načrtom imperialistov.

Vsi napori imperialistov, razni Marshallovi načrti, Trumanove doktrine, kupljene vlade, vojaške zveze in hujskanje na vojno imajo med delovnim ljudstvom sveta enofren odziv. Delovno ljudstvo sveta, ki ni pozabilo preteklo vojne, hoče delo, hoče mir. Pod geslom »delo in mir« se krepijo iz dneva v dan napredne sile v svetu in preprečujejo naklepe imperialistov. Odpor svobodoljubnega ljudstva je čedalje močnejši, s tem pa so tudi čedalje večje razpoke v imperialističnem taboru. Ljudstvo Španije, Grčije in Kitajske se z orožjem v roki bori proti fašizmu,

čigar pokrovitelj je ameriški imperializem. Napredne množice v Italiji, Franciji itd. utrjujejo svoje vrste.

Delovne množice naše domovine se dobro zavedajo vloge, ki jo ima naša država v borbi za mir. Zato se pa tudi zavedajo v polni meri svojih nalog. Delati z vsemi silami, krepiti svojo državo, to je naša naloga. Čim krepkejša bo naša domovina, tem močnejše bodo napredne sile v svetu, tem boljše bodo naše življenje.

Delovne množice Jugoslavije se ne puste ovirati pri svojem delu z negotovostjo, ki bi jo rad vnesel med nje sovražnik. Odgovor naših narodov je enak odgovoru delovnega ljudstva vsega sveta: delo in ne hujskanje na vojno, mir in ne vojna!

Veliki delovni uspehi pri izpolnjevanju petletnega plana, pri rekonstrukciji našega kmetijstva, gradnja tisočev zadržanih domov, milijoni ur na prostovoljnih akcijah Ljudske fronte, rast naše domovine v močno gospodarsko in politično napredno državo, to so rezultati, s katerimi praznujemo našo delovno ljudstvo svoj praznik — prvi maj. Močni in enotni, združeni v Ljudski fronti na čelu s prekaljeno Komunistično partijo, praznujejo naši delavci, kmetje in delovna inteligenca prvi maj v znamenju velikih zmag in priprav za še večje uspehe. To je odgovor našega ljudstva vsem temnim silam v svetu.

Živel 1. maj, dan borbene mobilizacije delovnega ljudstva sveta v boju za mir in demokracijo!

Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija, bratska skupnost svobodnih in enakopravnih narodov!

Živel organizator vseh naših zmag, naš voditelj in učitelj tovariš Tito!

Živela Ljudska fronta Jugoslavije, politična enotnost delovnih ljudi naše dežele!

Živela demokratična fronta miru s Sovjetsko zvezo na čelu!

Govor podpredsednika vlade E. Kardelja na II. kongresu OF

Tovariši in tovarišice! Ni slučaj, da je ustanovni dan naše Osobodilne fronte postal državni praznik osvobodjenega slovenskega naroda. Komaj deset dni po kapitulaciji stare jugoslovanske armade in po zlomu vsega tistega, kar je bilo triletna v stari Jugoslaviji, komaj deset dni potem so se na iniciativo Komunistične partije sestali predstavniki slovenskega ljudstva, ne zato, da bi sklepali o ustvarjanju neke politične stranke po starem receptu, ampak zato, da bi sklepali o tem, kako bodo nadaljevali boj, ki so ga izdali oblastniki stare Jugoslavije.

Tako se je torej OF od prvega svojega dne rodila v osvobodilni borbi slovenskega ljudstva, rodila se je kot instrument te borbe. Tega svojega borbenega značaja naša Osobodilna fronta nikoli ni izgubila in prav v tem dejstvu je eden glavnih vzrokov sile in moči naše Osobodilne fronte.

Danes na II. kongresu OF je ponovno potrebno ugotoviti ne samo to, da je OF taka bila, nego da bo OF taka tudi ostala, kajti naš boj se ni do kraja dobojevan in dokler ta boj ne bo do kraja dobojevan, tako dolgo bo OF ostala in mora ostati borbeno fronta slovenskega delovnega ljudstva.

Mi, tovariši in tovarišice, gradimo veliko stvar, kajti kaj more biti večje kakor graditi družbeni red, v katerem ne bo več nobenih ostankov sistema izkoriščanja človeka po človeku. Kaj more biti večje kakor boriti se za to lepše življenje našega ljudstva, za to, da bodo plodovi kulture last vsakega našega delovnega človeka? Ker je stvar, za katero se borimo, velika, zato tudi odpora sovražnika ne smemo podcenjevati: zato mora biti naša Osobodilna fronta in vsa Ljudska fronta v Jugoslaviji na čelu s Komunistično partijo krepka, enotna, borbeno ljudska vojska, ki bo s svojimi uspehi vsak dan znova dokazovala sovražnikom ostankom doma in njihovim gospodarjem zunaj, da so vsi manevri proti našemu ljudstvu in proti našim ustvarjalnim naporom v boju za petletni plan brezuspešni in da se bodo zelo klavrno končali za njihove organizatorje.

Imperialistične sile v svetu so aktivne in vsi veste, da so antikomunistične fanfare postale tako rjoveče, da prav nič ne zaostajajo za tistimi, ki jih je še pred nekaj leti oglaševal Goebbels v Berlinu. Vojni hujskači so aktivno na delu in izkoriščajo ves propagandni aparat kapitalističnega sveta za to, da bi prekrčili željo narodnih množic in vsega sveta po miru, da bi zastupili ozračje med narodi s strahom pred novo vojno in

podkopali pogoje za mirno sodelovanje med narodi. Imperialistični glavarji so si izmislili cel sistem zastraševanja, groženj, alarmantnih vesti itd., ki jih danes njihove agencije prenašajo po vsem svetu, da bi vršili pritisk na mirolojubne sile in na delovne množice, ki se bore za boljši kos kruha. Tudi pri nas poskušajo te agencije razvijati svojo aktivnost. Mi, seveda, tovariši in tovarišice, ne podcenjujemo te vojnoljudske akcije imperialističnih glavarjev v zapadnem svetu in tudi ne dvomimo, da danes ni malo takih imperialističnih krogov v svetu, ki bi se kaj radi z neko vojno avanturo oganili raznih ekonomskih kriz in drugih pretresov, ki prete danes kapitalističnemu svetu. In prav zato, ker mi ne podcenjujemo takih manevrov, prav zato mi krepimo obrambno silo naše države, kolikor je največ v današnjih pogojih mogoče.

Toda obenem se zavedamo, da so sile in rezerve miru danes močnejše od vojnih hujskačev. Njim na čelu stojijo močnega Sovjetska zveza. Njih krepi globoka želja po miru v ljudskih množicah vseh narodov. Njih krepi osvobodilni boj narodov, ki se bore za svojo svobodo in neodvisnost, in patriotski odpor množic v kapitalističnih deželah, ki nečejo priznati, da je nacionalna neodvisnost zastareli pojem in ki se nečejo ukloniti diktaturi ameriškega finančnega kapitala.

Po drugi strani pa je v samem imperialističnem taboru mnogo nasprotij. Notranja imperialistična nasprotja, ne samo, da niso likvidirana, temveč se bodo vse bolj in bolj zaostevala. Vazali tudi niso tako čvrsti, kakor bi želeli ameriški in drugi imperialisti, kajti prav zato, ker so vazali, raste na njihovih tleh odpor ljudstva, ki neče, da bi bila njegova domovina vazal tujeja gospodarja. To je zelo ilustrativno pokazal nedavni primer krvavih spopadov v Kolumbiji.

In tako je v resnici glavni cilj vojnih hujskačev danes predvsem to, da bi ustvarili atmosfero strahu, ki naj bi jim omogočila ribariti v kalni vodi. To zastraševanje ima efekt, kakor pravi tovariš Stalin, samo pri ljudeh slabih živcev. Naše ljudstvo pa je v težki in krvavi borbi dokazalo, da nima slabih živcev in zato ga ni tako lahko preplašiti. Na ta trik nas potemtakem ne bodo ujeli in ne bodo nas vrgli s poti socialistične izgradnje naše domovine! Treba je pri nas krepko zapreti usta vsem tistim zavestnim ali pa slučajnim agentom imperialističnih sil, ki na en ali drugi način poskušajo prenesti atmosfero zastraševanja tudi na naša tla.

Hotel bi pa ob tej priliki opozoriti še na eno karakteristično bučne vojno - hujskaške in antikomunistične kampanje, ki jo danes preplavlja kapitalistični svet. To antikomunistično rjovenje nekaterih imperialističnih krogov na zapadu nas zelo spominja na Hitlerjev antikominternski pakt in pa na vso tisto umazano propagando, ki jo je fašistični propagandni aparat razvijal na tej osnovi po vsem svetu in ki so ji od vsega srca pri-trjevali tako zvani »demokracijski« hoveni na zapadu. Danes je kaj lahko očitno, čemu je ta antikominternska kampanja v času Hitlerja in Mussolinija itd. v prvi vrsti služila: prva žrtev te kampanje ni bila Sovjetska zveza, marveč Českoslovaška, Avstrija, Albanija, Norveška, Francija, Holandija, Belgija itd. Hitler je dolgo bobnal proti Kominterni in SSSR, toda njegov prvi udarec je veljal za-hodni Evropi, kajti to je bila zanj prva stopnica do zamišljenega svetovnega gospostva.

Treba je samo primerjati eno z drugim, pa bomo kaj hitro videli, da je v današnji antikomunistični kampanji zelo mnogo sličnih črt s to Hitlerjevo antikomunistično kampanjo. Treba je samo pogledati današnje žrte antikomunistične kampanje, ki jo dirigirajo ameriški monopolistični magnati. Zopet so narodi zahodne Evrope — zahvaljujoč svojim reakcionarnim vladajočim krogom — tisti, ki plačujejo prve račune te kampanje. Danes jih zasipajo ameriški kapitalisti s svojim blagom in istočasno demontirajo njihovo industrijo, podkopavajo njihovo gospodarstvo, mečejo na cesto množice delavcev itd.

V tej zvezi je bila postavljena zelo ganljiva teorija. Naročena propaganda je pričela trobiti v svet: v nevarnosti je vse, civilizacija, kultura, človečanstvo. Vse to ograza komunizem z vzhoda. Potrebno je nekaj storiti. Kaj storiti? Predvsem potemtakem najprej pomagati tistim narodom, treba je najprej »pomagati« tej ubogi Evropi, nahraniti jo, obeti jo, dati ji čevlje, pri čemer se da seveda napraviti dober posel. In glejte: dobri striz Sam iz Amerike se je takoj potikal pripravljene prinesiti tej ubogi Evropi polne bisage svoje pomoči, da bi s tem presekal, kot pravijo njegovi predstavniki, korenine komunizmu v Evropi. Tako se je pojavil »Marshallov plan« in drugi slični plani ekonomskega podjarmljanja Evrope. Poleg tega so pa prinesli še Trumanovo doktrino. Ta ima pa namen, kakor pravijo, »ideološko« likvidirati strašno komunizma. Obstoj pa ta »doktrina« v premišljeno izdelanem sistemu zastraševanja, izsiljevanja ter rožljanja z mečem oziroma

namigavanja na atomsko bombo, zato da bi po kapitalističnem svetu postali bolj dovzetni za ameriške maneuvre v njihovih deželah. Toda tudi to še ni bilo dovolj! Treba je — tako so govorili ti isti aranžerji — združiti vojske na zapadu, potrebno je, da Američani dobe na večjih prometnih linijah in vojni-strateških točkah svoje vojne baze, svoja ekonomska oporišča, vpliv v kolonijah. Potrebno je, da se tam na zahodu ne razburjajo toliko zaradi svoje neodvisnosti, suverenosti in nacionalne svobode, kajti to so zastareli pojmi itd. Tako so te ganljive teorije ameriških monopolistov in njihovih lakajev. Očitno je seveda, da se za temi teorijami skrivajo drugačna dejstva in drugačni cilji.

Za današnji čas je karakterističen ogromen porast mednarodnih kapitalističnih monopolov pod dominacijo ameriškega finančnega kapitala. Te kapitalistične družbe nimajo več domovine, ne poznajo več državnih meja, ne poznajo več naroda. Takih mednarodnih monopolov so danes sila ameriškega finančnega kapitala v njegovih mahinacijah, da bi danes zlomil svojo kapitalistično konkurenco v Evropi in drugod, da bi pravzaprav sploh likvidiral kapitalistično Evropo kot faktor v borbi za razdelitev sveta, v borbi za kolonije, za tržišča, za izvore surovin itd. Ameriške kapitalistične močete že strašijo nevarnost novih ekonomskih kriz. Blago je že pričelo pritiskati ameriške kapitaliste in oni hite, da bi si osigurali tržišča v Evropi in po vsem svetu — predvsem za račun propadanja industrije in gospodarstva evropskih kapitalističnih držav. Kajti povsem jasno je, da masovni pojav ameriškega blaga na evropskih tržiščih, na tržiščih Francije, Italije itd., pomeni istočasno zatiranje industrije teh držav, pomeni rast armije brezposelnih, pomeni splošno padanje življenjskega standarda v teh državah. Nazadovanje, stagnacija in propadanje kapitalistične Evrope — to je torej posledica tako zvane ameriške »pomoči« Evropi. To pa istočasno pomeni ekonomsko in politično podjarmljenje narodov zahodne Evrope po ameriških finančnih magnatih.

Razumljivo je, da ameriškim monopolistom vse to ne bi uspelo, če ne bi imeli svojih agentov v kapitalistični buržuaziji evropskih držav in finančni oligarhiji teh držav in v njenih psevdo-demokracijskih pomagatih iz vrst desnih socialistov in drugih sličnih strank. Tudi zato torej, da bi se prikrila ta nacionalna izdaja in da bi se prikrilo dejstvo, da je kapitalistična buržuazija evropskih in drugih kapitalističnih de-

žel izgubila vsak nacionalni karakter, da je postala sovražnik svojega lastnega naroda, da je postala nosilec tuje ekspanzije v teh državah, da je postala instrument sovražnikov teh narodov, za to je potrebna ta antikomunistična fanfara, da bi preglušila vse druge besede.

Naloga organizacij Osobodilne fronte je, da vsa ta dejstva pojasnjemo našemu ljudstvu in da odločno razbijajo vse poskuse sovražnih agentov, da bi vnašali dezorjeniacijo v naše ljudske množice.

V gospodarski izgradnji smo mi dosegli velike uspehe. O tem je bilo za časa budžetske diskusije v Beogradu veliko govora in zaradi tega se ne bom vračal k številkam, ki so bile tam že iznešene. Ti rezultati, ki so danes že pred nami, nam kažejo, kaj zmore združeno delovno ljudstvo, ko je likvidiralo oblast kapitalistov, ko je poslalo samo gospodarstvo na svoj zemlji.

Prav na današnji dan smo napravili še en važen korak naprej v izgradnji socializma v naši državi. Danes opoldne je bilo objavljeno po radiu, da je naša Zvezna skupščina v Beogradu sprejela zakon, s katerim se dopolnjuje zakon o nacionalizaciji, ki je bil sprejet v začetku preteklega leta. S tem aktom je obično ojačen socialistični sektor v našem gospodarstvu, odprli so novi izviri dohodkov za hitrejši tempo naše socialistične izgradnje, zlasli pa za hitrejši tempo v izgradnji našega lokalnega gospodarstva.

Ob tej priliki bodo seveda protiljudske sile ponovno vrgle na ljudsko oblast celo golido kleveč. Predvsem bodo klevečniki poskušali zastrašiti naše obrtnike. Potrebno je povedati, da naši obrtniki lahko mirno vrše svoje delo, kajti ne sedaj in ne v bodočnosti za naše obrtnike ne prihaja v poštev nobena nacionalizacija. Prav tako bodo sovražniki našega ljudstva skušali izkoriščati dejstvo, da so v tej nacionalizaciji deloma zajeti tudi ljudje, ki so imeli pozitiven odnos do narodno-osvobodilne borbe. Mislim, da bodo taki ljudje tem lažje razumeli, da je taka mera v interesu ljudstva in države ter hitrejšega tempa naše izgradnje. Ako bodo to razumeli, tedaj jim ne bo težko vključiti se po svojih sposobnostih v našo gospodarsko izgradnjo tam, kjer jim bo naša ljudska oblast odredila mesto. Kdor pa tega ne more razumeti in ne bo razumel, pa naj ve, da je volja našega delovnega ljudstva v tej zemlji zapovedujoča volja in da se njej morajo pokoriti vsi!

Razumljivo je, tovariši in tovarišice, da se moramo mi boriti z velikimi

težkočami za naš petletni plan in da velik del teh težkoč obični tudi delovno ljudstvo v svojem vsakdanjem življenju. Toda napori so potrebni, da bi izgradili veličastno stvarbo, ki jo predvideva naš petletni plan in da bi čimprej spravili s poti težkoče, ki nas zavirajo v našem delu. Toda to dela vsak delovni človek, kadar gradi sebi nov dom, lepši dom. To pa, kar mi sedaj gradimo, to je veličasten dom, to je tak dom, v katerem bodo vsi naši delovni ljudje zrasli naši svole blagostanje! Takšen dom pa se ne da zgraditi brez težav in brez naporov pa tudi na brez požrtvovanja. Težkoče, s katerimi se borimo, poskušajo seveda sovražniki izkoristiti, da bi nas zavirali v našem delu. Osvirali vnašali nered v trgovino, ovirali izvrševanje plana v produkciji. V poljedelstvu poskušajo razni reakcionarni vaški spekulantji pokolebati delovno kmečko ljudstvo, zlasli okoli seve, okoli odkupov itd. Pripovedujejo našemu kmetu znane kleveče o skupnih kolih, o skupnih posteljah, o tem, da se naša ljudska oblaš ž pripravila, da mu bo vzela zemljo itd. Naloga organizacij OF je, da energično razkrinka take kleveče. Za naše delovno kmečko ljudstvo je FLRJ njegova država in njegova oblast in zato se mu ni treba bati, da bi ta država kar koli jemala. Nesprotno, ono v njej lahko samo pridobi. Toda obenem je treba povedati, da se tistim reakcionarnim spekulantom na vasi, ki uporno prenašajo sovražne kleveče, lahko marsikaj zgodi, kajti mi ne bomo dopustili, da bi kdor koli razbiti enolne napore našega delovnega ljudstva v izgradnji lepše bodočnosti.

Naloga Osobodilne fronte je v tem oziru, da ona dviga naše ljudstvo k vsestranskemu sodelovanju v izgradnji naše domovine, v ustvarjanju našega petletnega plana, v uresničevanju našega socializma na naših tleh. Vsaka naša vas, vsaka naša ulica, vsak naš delovni kolektiv mora konkretno po svojih močeh, po svojih prilikah do-prinesiti čim več k temu veličastni cilju.

Toda, da bi ljudstvo hotelo in znalo z vsemi svojimi silami in iniciativno sodelovati pri tem velikem delu, mora vedeti, za kaj gre. To nalogo širokega objasnjevanja širokim ljudskim množicam imajo v prvi vrsti prav organizacije OF. Pa ne samo to. Poleg tega, da naši ljudje morajo vedeti, kaj se dela pri nas, mora naše ljudstvo tudi kontrolirati, kako se dela. Zato je naloga OF tudi v tem, da razvija pravilno poštono kritiko v organizacijah. Ta kritika ne sme biti intrigantska, razdirajoča, ampak taka, ki naj

Nadaljevanje na drugi strani

Resolucija II. kongresa Osvobodilne fronte

Po poročilu o razvoju in delu OF od prvega kongresa do danes, po referatu o dosedanjih nalogah OF in po vsestranskem razpravljanju o teh vprašanih ugotavlja II. Kongres OF Slovenije splošno in enodolno soglasnost kongresa tako v vprašanju značaja, ki ga ima OF v sedanjem razdobju v okviru Ljudske Fronte Jugoslavije, kakor v pogledu njenih sedanjih nalog.

Kongres ugotavlja:
1. Osvobodilna Fronta Slovenije, ki je izpolnila svojo zgodovinsko nalogo kot organizator osvobodilne borbe vseh demokratičnih, patriotskih Slovencev proti nemškemu in italijanskemu fašističnemu imperializmu, je stopila po osvoboditvi v novo fazo razvoja, v borbo za obrambo izvoženih pridobitev in izgradnjo svobodne domovine.

Tudi v tem novem razdobju je OF enako dosledno in enako uspešno, kakor v času osvobodilne borbe izpolnjevala svoj borbeni program, se nadalje krepija in utrjujevala.

Pri tem je v duhu temeljnih tokov OF še dalje razvila to, kar je na prvem kongresu izrečno zapisala v svojem programu. Z izvedbo nekaterih osnovnih pripravljajnih gospodarskih ukrepov (agrarne reforme, obnove, nacionalizacije osnovnih produkcijskih sredstev itd.) je ustvarila pogoje za prehod na odločno in odlično bitko za petletni plan in za izgradnjo socializma v lastni državi, iz lastnih sil, na osnovi popolne politične in gospodarske suverenosti in neodvisnosti FLRJ. To je bilo mogoče doseči samo v državi, ki je trdno in čvrsto oprta na osnovno trdnjavo socializma, na veliko SZ, ob utrjevanju prijateljskega sodelovanja z državami nove ljudske demokracije in ob utrjevanju vezi z vsem demokratičnim silami in okviri imperialističnih držav.

Za izvedbo teh velikih nalog je OF črpala sile v globoki demokratični zavesti slovenskega ljudstva, preizkušene v osvobodilni borbi, v neizmernih energijah naših delovnih množic. Ključ za razumevanje, zakaj je mogla OF kljub nestetnim težavam in oviram uspešno in dosledno izpolnjevati svoje poslanstvo tudi v tem razdobju, pa je predvsem v dejstvu, da je Komunistična partija tudi sedaj tako kot v dobi obojeborne borbe, kot jedro OF s svojo jasno perspektivo in neomajno natančno doslednostjo posvečala vso svojo aktivnost delu OF ter budno stala na straži politične enotnosti in obrambe pridobitev ljudskih množic. S tem je praksa jasno potrdila pravilnost ugotovitve, ki so jo že v času borbe leta 1943 o avangardni vlogi KP dale s skupno izjavo temeljne tri ustanovne skupine v OF.

Med članstvom OF izginevajo politične razlike brez umetno forsiranega odstranjanja svetovno-nazorskih razlik, brez kakršne koli omejevanje svobodne opredelitve vsakega posameznika. Sam družbeni razvoj nujno vodi ne le do grupiranja sovražnikov OF v taboru reakcije, ampak tudi k vse globljiemu, vse popolnejšemu utrjevanju vseh naprednih ljudskih sil slovenskega naroda pod praporom OF v edinstvenem močnem naporu borbe za izvedbo petletnega plana z jasno perspektivo socialistične bodočnosti.

Tako predstavlja OF novo obliko političnega življenja delavcev, delovnih kmetov, ljudske inteligence, in vseh delovnih ljudi Slovenije, bistveno različno od vseh nekdanjih političnih strank in blokov, novo obliko borbenosti, ki je neobhodno potrebna našim novim družbenim stvarnostmi in izpolnitvi veličastnih nalog, ki so pred nami.

2. Kongres ugotavlja, da so uspehi OF od prvega kongresa do danes na vseh področjih njene dejavnosti istovrstno rezultat in potrditev pravilnosti linije Ljudske fronte Jugoslavije. Samo zato, ker smo imeli takšno enotno, vseljudsko politično organizacijo, Ljudsko fronto, smo lahko tako hitro in tako uspešno izgradili novo oblast, organizirali novo državo ter dosegli tako pomembne zmage v obnovi in

Govor podpredsednika vlade E. Kardelja

(Nadaljevanje s 1. strani)

pomaga, ki naj gradimo, ki naj neposredno zboljšuje stanje. Taka kritika nam je že doslej veliko pomagala, zato jo je potrebno še intenzivneje gojiti v organizacijah Osvobodilne fronte in s tem pomagati pri učrvišitvi našega državnega aparata in izboljšanja vsega našega dela.

Prav tako je potrebno razvijati tudi ljudsko kontrolo preko organizacij OF. Vse to delo bo dvignilo zavest našega ljudstva in ga še bolj krepko povezovalo z veliko stvarjo, za katero se mi danes vsi borimo.

Lahko bi, tovariši in tovarišice, naševal še veliko takih in slinih nalog, jaz sem hotel podčrtati samo te tri, ki se mi zde danes najvažnejše.

Naša Osvobodilna fronta, kakor tudi Ljudska fronta Jugoslavije sploh je velika zgodovinska pridobitev naših narodov. Ona nam je dala mnogo, ona je poslala takorekto nerazdvojno povezana z vsemi vsakodnevnimi napori našega ljudstva in z vso našo izgradnjo. Njeno jačanje, utrjevanje njene enotnosti, čiščenje raznih vrtnic, tujih agentov, sovražnikov, ki so se vgnezdili po osvoboditvi v njenih vrstah in po drugi strani njena aktivacija na vseh področjih, to je stalna in najvažnejša naloga sleherne od naših organizacij OF.

Taka Osvobodilna fronta in Ljudska fronta Jugoslavije na čelu s svojo avangardo in s svojim vojnim štabom, s Komunistično partijo in tovarišem Titom, taka Osvobodilna fronta bo nepremagljiva vojska našega delovnega ljudstva, v bitki za petletni plan, v borbi za socializem, za srečo našega delovnega človeka in za popolno uničenje vseh ostankov sistema izkoriščanja človeka po človeku v naši domovini (Viharno in dolgotrajno ploskanje.)

ekonomske izgradnje. Samo s Ljudsko fronto, ki jo vodi Komunistična partija Jugoslavije je bilo mogoče tako dosledno izvesti enakovrstno politiko naših narodov in razviti tako globoko duh bratstva in edinstva jugoslovanskih narodov, ene največjih pridobitev našega osvobodilnega boja. Posebno ugotovitve II. Kongresa Ljudske fronte Jugoslavije, ki se je vršil 26-28. septembra 1947 v Beogradu, z globoko mnanstveno analizo znataja Ljudske fronte v današnjem razdobju, ki jo je podal tovariš maršal Tito, in z ostalimi ugotovitvami, predstavljajo temelj za pravilno orijentacijo Osvobodilne fronte Slovenije v sedanjem položaju. V politiki Ljudske fronte vidi slovenski narod največje jamstvo svoje enakovrstnosti, suverenosti in svobodne bodočnosti.

3. Ko ugotavlja tako na eni strani uspehe v konsolidaciji in izgradnji nove demokracije v naši državi, ki je postala s svojo obnovo in izgradnjo tvor mnogim drugim deželam in pridobila velike simpatije po svetu, mora Kongres na drugi strani istostano opozoriti na pojave v mednarodnem dogajanju, ki zahtevajo posebno budnost vseh svobodoljubnih sil in prijateljev mira.

Čeprav se še niso začele rane, ki jih je človeštvo povzročila barbarska agresija nemškega in italijanskega fašističnega imperializma, že razvijajo ameriški finančni magnati na čelu vse svetovne reakcije vsak dan bolj nebrzdane težnje zagospodovati svetu.

V svojih državah barbarsko dušijo demokratične težnje ljudstva in ponavljajo taktiko Hitlerja, da pod krinko borbe proti komunizmu osvaja in ekonomsko podjarmljajo druge države, z obojeborne vojske intervencijo in z vzpodbujanjem najbolj tennih reakcionarnih elementov nastopajo v borbi proti naprednim, svobodoljubnim gibanjem. Množice borcev za velike ideje demokracije in napredek človeštva po vsem svetu, so izpostavljeni nič manj krivavemu in barbarskemu terorju kot pod nemškimi in italijanskimi fašisti — kakor nam to dokazujejo dogodki v Grčiji. Istočasno, ko si reakcionarni imperialistični krogi prizadevajo razbiti Organizacijo združenih narodov in ostale mednarodne demokratične organizacije, katerih namen je braniti interese miru in prijateljskega sodelovanja med narodi, sami usvarjajo vojske bloke, militarizirajo svoje države, povzročajo napetost v mednarodnih odnosih, pri vsem tem pa opravičujejo svoje zločinsko delo z lažnimi argumenti o sekspanzivnosti komunizma in dvigajo histerično klevetniško gonjo proti SZ, proti svobodoljubnim gibanjem drugih narodov. V svoji veroumnosti in podli breznačnosti kršijo mednarodne dogovore in lomijo že sklenjene mednarodne pogodbe, kakor to dokazujejo zadnje intrige okrog Trsta. V tem zločinskem početju, naperjenem proti svobodni narodov in sreči človečanstva, sta se znašla v tesnem zaveststvu ameriški imperializem in reakcionarna katoliška duhovščina z Vatikanom na čelu, ki izrablja verska čustva ljudi za širjenje in opravičevanje ideologije kapitalističnega reakcionarnega sveta in njegove imperialistične politike.

Vse to sili svobodoljubne demokratične sile sveta k še intenzivnejšemu sodelovanju in borbi proti imperializmu, proti vojnim hujskačem in izzvanju vojne. V prvih vrstah te borbe stoji komunistične partije vseh dežel in združujejo z gestoni: za čvrsti mir, za ljudsko demokracijo okrog sebe vse napredne, svobodoljubne in patriotske elemente v silnejšo mnogomilijonsko armado.

II. Kongres OF Slovenije ugotavlja, da slovensko ljudstvo podpira mirno politično zvezo vlade, ki se bori za mir in prijateljskega mednarodni. Hkrati obsoja podlo izdajalsko delo plačancev zunanjih imperialistov, ki z razširjanjem vojne propagande in alarmantnih vesti pokušajo naše ljudstvo odvračati od dela za plan, ter napovedujejo najodločnejšo borbo tem sovražnikom naše svobode. Kongres pozdravlja vse demokratične sile v svetu, ki se bore proti imperializmu in izražajo prepričanje, da bo svobodoljubno človeštvo dovolj močno, da prepreči in razbije zločinske vojne načrte imperialistov.

4. II. kongres OF Slovenije nadalje ugotavlja, da je OF v preteklem razdobju po I. kongresu razširila in okrepila svojo organizacijo. Prav tako so se razvile tudi njene množične organizacije: Enotni sindikati, Ljudska mladina in AFZ. Ob izvajanju konkretnih nalog se je pokazala moč organizacij OF in aktivnost njenega članstva. Vendar pa so se pokazale v tem delu tudi nekatere pomanjkljivosti. Kongres predvsem opozarja, da usmerjanje glavnih naporov v naloge gospodarske izgradnje nikakor ne sme pomeniti zanemarjanje političnega dela med množicami, stalne in podrobne idejno-politične vzgoje ljudstva. Perspektive našega razvoja so tako veličastne, da mora prav politično delo z odkrivanjem pogleda v bodočnost vlivati delovnemu človeku zanos, smisel za požrtvovalnost in delovni heroizem v izgradnji socializma. Prav tako ne smemo zanemarjati budnosti proti delu sovražnikov ljudstva, zlasti proti delovanju tiste protiljudske duhovščine, ki po navodilih Vatikan predstavlja orodje imperialistov za rovarjenje proti naši ljudski oblasti in Osvobodilni fronti.

Na podlagi teh ugotovitev smatra II. kongres OF za potrebno:
a) razviti široko dejavnost za nadaljnjo rast in utrjevanje frontnih organizacij. OF mora zajeti vse patriotske Slovence in jih vključiti v izvajanje svojega programa in mora tudi v vsakem najmanjšem kraju predstavljati vedečo enotno politično organizacijo, ki izvaja linijo OF,

b) vse bolj kot doslej morajo osnovne organizacije stremeti za tem, da mobilizirajo vse svoje člane v boju za petletni plan, za jasnost gospodarsko-politične linije OF, za razkrinkovanje ostankov družbe, za razbijanje kapitalističnih elementov. Organizacije OF ne smejo dopuščati, da ostajajo posamezni člani pasivni, se tako krijejo z legitimacijo OF, podtalno pa rušijo borbo naših narodov za lepšo in svobodno bodočnost.

c) Jasno je treba razviti osnovno organizacijsko načelo OF, da mora biti vsak njen član trdno povezan v določeni krajevni organizaciji OF, kjer plačuje članarino in izvršuje vse ostale dolžnosti člana OF. Članstvo v sindikatu ne odvezuje od dolžnosti udeleževanja v odrejeni krajevni organizaciji OF.

d) Med svojim članstvom mora OF razvijati predvsem vsestransko politično, vzgojno delo. Z agitacijo in propagando mora dvigati idejno oborožitev svojih članov ter vseh delovnih ljudi sloph. Vzoredno z utrjevanjem akcijske in organizacijske enotnosti se mora še nadalje poglobljati ideološka enotnost v vrstah OF. Zlasti mora Osvobodilna fronta razviti široko politično, prosvetno in kulturno delo na vasi v borbi proti ostankom nazadnjaštva in predsodkom, ki zavirajo še čvrstejšo vključitve podeželja v borbi za izpolnitev plana, za izgradnjo socializma.

e) Posebno pozornost morajo organizacije OF posvetiti utrjevanju in razvijanju njenih organizacij na vasi. Močan razmah in veliki uspehi, ki so bili doseženi v zvezi z akcijo za graditev združnih domov, naj pomenijo odločilno preokretnico v izvajanju te naloge. Zdravna akcija na vasi pomeni glavno sredstvo, ki more omogočiti razširjanje in napredek našega poljedelstva in kmetijskega gospodarstva, ki more omogočiti prehajanje na plansko gospodarstvo tudi v tej gospodarski veji in ki more zagotoviti ljudi na tem širokem področju dosledno in načrtno uničevanje in razbijanje kapitalističnih elementov in ostankov stare družbe.

5. II. Kongres OF Slovenije visoko dviga prapor borbe za izpolnitev nalog prve petletice. OF bo tako, kakor je v prvem letu, tudi v drugem in vseh naslednjih letih smatrala borbo za izpolnitev plana kot svojo glavno nalogo.

Kongres ugotavlja, da je za izpolnitev in preokretno petletnega plana, za maksimalni napor vseh usvarjalnih ljudskih sil in njihove iniciative, močno orodje plan frontnih organizacij, kakor je to dokazala akcija za gradnjo združnih domov in kakor so to dokazale razne druge akcije Osvobodilne fronte. Zato Kongres pooblašča Glavni in Izvršni odbor, da usmerjata in koordinirata plane vseh frontnih organizacij, predvsem krajevnih odborov OF in poziva vse in organizacije, da v kolikor še niso, nemudoma pristopijo k sestavi načrtov za lastne akcije v borbi za petletko, za socializem.

6. OF mora v bodoče še v večji meri kot doslej razvijati sodelovanje širokih ljudskih množic v pomoč organom ljudske oblasti, predvsem novim izvoljenim krajevnim in okrajnim ljudskim odborom. Množična kontrola in konstruktivna kritika naj bosta glavna vzvoda za pravilno delo ljudskih odborov, zlasti na gospodarskem polju.

7. Kongres posebej pozdravlja ljudsko ljudstvo naše Primorske, ki je bila priključena na FLRJ. Z obudovanjem spremlja odločno delo tega ljudstva, da s podvojenim delom čimprej premaga začelne težave in zažre enkrat za vselej razlike, ki bi mogle zavirati popolno zlitje tega ljudstva in teh dežel z FLRJ.

Obenem kongres posveča posebno skrb sistem delu našega ljudstva, ki po krivični mirovni pogodbi ostaja izven meja naše domovine v Trstu, Gorici, Slovenski Benečiji in Kanalski dolini. V trenutku, ko je zopet na dnevnem redu vprašanje naših meja z Avstrijo, ponovno postavljamo zahtevo po priključitvi Slovenske Koroške k naši domovini FLRJ.

Slovenec, ki ostajajo izven naših meja, pošiljamo posebne pozdrave in jih pozivamo, da v odlični borbi proti narodnim izdajalcem, hlapcem anglo-ameriškega imperializma, ki so še pred kratkim hlapčevali Hitlerju in Mussoliniju, čuvajo kot največjo svetilno enotnost demokratičnih, resnično domoljubnih, nacionalnih sil.

8. S sprejetjem poročila o delu odobrava II. Kongres delo Glavnega in Izvršnega odbora OF v dobi med I. in II. Kongresom in ju razrešuje.

Kongres ugotavlja, da ima slovenski narod v krepki nerazdruženi novi Jugoslaviji, v bratstvu in edinstvu jugoslovanskih narodov zagotovljeno ne le nacionalno in državno neodvisnost in obsto, ampak tudi svetle perspektive naglega dviga življenjskega standarda ljudstva, ki ga bo prinesla izpolnitev petletnega plana.

Kongres ugotavlja, da vodi samo ta pol k sigurni zmagi socializma v naši domovini, in smatra Irdovalno borbo za izvedbo petletnega plana za premagovanje vseh težav, ki se nam pri tem stavljaajo na pol, borbo za dosledno in načrtno razbijanje in uničevanje kapitalističnih elementov in ostankov v naši domovini, za osnovno nalogo OF.

Končno izražajo Kongres vso ljubezen in hvalečnosti graditelju nove Jugoslavije, največjemu sinu Komunistične partije in voditelju Ljudske fronte, tovarišu maršalu Titu in mu zagotavlja, da bo slovenski narod vložil vse svoje usvarjalne sile in ves pofel svobodnega, delovnega ljudstva v borbo za izgradnjo socializma.

Ljubljana, 28. aprila 1948.

II. Kongres Osvobodilne fronte Slovenije

Plemenita služba ljudstvu

Beograjska "Politika" je objavila 28. aprila glede na obdobju volenske skupine pred vojaškim sodiščem v Ljubljani naslednji članek:

O delu organov Uprave državne varnosti se pri nas ni mnogo pisalo. Njihovo delo je prihajalo na svetlo samo preko njihovih dejanj, preko uspehov, njihovi junaki pa so po navadi ostali neznanim množicam, njihove težkote in napore so se malo opazile, četudi so bili v resnici razumljivi ogromni večini ljudi, ki jim je jasno, kakšno pomembno in plemenito delo opravljajo.

Ni dvoma, da je neverjetna naglica konsolidiranja notranjih raznih v naši državi, kakršne ni opaziti v nobeni drugi deželi, ki je v enakih okoliščinah izšla iz vojne, v prvi vrsti posledična jakosti temeljev, na katerih temelji naš notranji red. Bilo bi pa nepravilno in krivično, če ne bi spoznali rezultatov in uspehov prizadevanj, ki so jih organi državne varnosti neutrudno razvijali in ki jih razvijajo zaradi popolnega očiščenja naše države sovražnikov preostalih skupin banditov, špijonov, saboterjev in izdajalcev.

Odkritje cele vrste vohunskih tolp, ki so delale po navodilih in na račun inozemstva, zgovorno pričča o ogromnem uspehu naše službe državne varnosti, o njeni visoki organiziranosti, njeni izredni kvaliteti, mojsrski sposobnosti njenih kadrov, zlasti pa njenej uspešnosti.

Sodna razprava proti skupini vojnih zločincev in tujih vohunov Diehla, Oswaldala in družbe v Ljubljani je še eden izmed velikih uspehov organov naše državne varnosti. Vsi delovni ljudje naše države, vsi patrioti in pošteni državljani so sprejeli vest o prijetju te podle vohunske skupine in postavljajo pred ljudsko sodišče z upravičenim ogorčenjem, ki ga med ljudmi izjavijo najnižja človeška bitja, bedni plačanci, vohuni in agenti sovražnika. Prav tako pa so vsi naši ljudje sprejeli vest o sojenju v Ljubljani z obudovanjem in hvaležnostjo do požrtvovalnega in plodnega dela organov Uprave državne varnosti. Naši ljudje so v svojem ustvarjalnem poletu ponosni zaradi izrednih uspehov, ki jih kaže naša služba državne varnosti.

Ti uspehi, ki se nikakor ne smejo smatrati kot slučajni, so predvsem posledica globokega ljudskega značaja naše službe varnosti. Prvi organi narodne varnosti so bili ustvarjeni pri nas med narodno osvobodilno borbo. V oddelku za zaščito naroda — Ozni, stali prednici Uprave državne varnosti, so delali tedaj najboljši sinovi naših narodov, prekaljeni v bojih za osvoboditev države, vzgojeni v breznemljivi ljubezni do svojega ljudstva in v prav toliko mržnji proti sovražnikom njegove svobode in napredka. Ceneč ogromen pomen Ozne je tov. Tito povelil njeno organiziranje svojemu najbližjemu sodelavcu Aleksandru Rankoviču, ki je vse svoje izredne sposobnosti voditelja in organizatorja posvetil njeni okrepitvi. Pod njegovim vodstvom je v nekaj letih zrasta služba varnosti v prvovrstno organizacijo, popolnoma doraslo veličastni svoje naloge, sposobno, da modro in odločno rešuje najtežje probleme, ki se pojavljajo pred njo. Narodi Jugoslavije morejo biti ponosni, ker so sprejeli z drugimi velikimi pridobitvami svoje borbe skovali tako močno in učinkovito orodje, kakršnega pomeni danes služba državne varnosti, ki budno gleda na delo mednarodne in notranje reakcije ter zagotavlja s svojo delavnostjo mirno ustvarjalno delo milijonom ljudi naše države.

Uspehi organov državne varnosti izvirajo od tod, ker sta duh sistema in metoda dela službe varnosti v naši državi taka, da zagotavlja maksimalno učinkovitost v boju proti sovražniku. Njeni organi se vzgajajo, da naj ljudje svoj narod nad vse, in zato, ker ga ljubijo, preganjajo sovražnika z vsemi silami neusmiljeno do konca. Plemenitosti naloge, ki ji služijo, zavest, da so danes v prvih vrstah izgradnje države, izgradnje socializma, napolnjuje vsakega delavca v Upravi državne varnosti z globoko odgovornostjo in udanostjo ljudstvu in ga navdihujejo za najbolj smela prizadevanja. Po zaslugi pravilne znanstvene in politične orijentacije, ki ji služi za vodnika, more služba državne varnosti v naši državi učinkovito odkrivati sovražnika, kjer je v resnici, ter mu odstraniti lažno politično krinko in odkriti njegovo pravo izdajalsko bistvo. Služba naše državne varnosti v borbi proti sovražniku vpliva zaradi tega kot sila, ki onemogoča politični kriminal, kot sila, ki neusmiljeno uničuje sovražnike naših narodov, sovražnike našega nadaljnjega razvoja, naše bodočnosti. To pojasnjuje, zakaj je pri reakciji doma in v tujini prav živalska besnost proti organom Uprave državne varnosti.

Končno je moč službe državne varnosti v tem, da se v svojem delu nanaša na vsestransko podporo vsega našega ljudstva. Z ustanovitvijo nove ljudske oblasti je nastopil v naši državi čas, v katerem se ljudstvo ne boji človeka s puško, ki je tudi sam iz ljudstva, kateremu služi. V organih Uprave državne varnosti vidi ljudstvo svoje jamstvo in zaradi tega jim izkazuje pomoč, pripravlja njihove uspehe s svojim sodelovanjem ter se jih veseli kakor svojih lastnih uspehov.

V Evropi so dežele, v katerih se največja izdajstva zakrinkavajo s prijateljskimi pogodbami, mednarodnim sodelovanjem, v načrti za pomoč, uslužnostnimi dejanji, dežele, v katerih se izdajstvo posameznih strank in posameznikov prikriva s kopreno demokracije, svobodno prepiranje itd. Jugoslavija k sreči ni taka dežela. Naši narodi so si v času stare Jugoslavije, zlasti pa med osvobodilno vojno pridobili ogrom-

no izkustvo v spoznavanju sovražnika in se naučili odkrivati njihov brezdulčni lik, da jih uničujejo s svojim ognjem, plemenito mržnjo. Patriotizem, preverjen in dokazan z največjimi žrtvami, je postal osnovno obeležje vseh naših prizadevanj in izdajstvo, pa naj bo še tako prikrito, se pri nas ne more izogniti budnemu očesu ljudstva.

Zato se danes, ko stoji pred enotnim ljudstvom naše države, čutijo bedni izdajci in vohuni preganjane od čustva živalskega strahu in osamljenosti, zato posiljajo nemočni in negotovi, sumljivi in vidni v svoji delavnosti, ker ne najdejo podpore med množicami. Prav to, ta sila osvobodljene ljudstva, ki je kot kolektiv sam postal čuvar svoje svobode, prispeva, da morejo organi varnosti v naši državi izvesti tudi najtežja podjetja relativno lahko, ko se opirajo na sodelovanje in podporo ljudstva.

V tem je treba iskati vzroke uspehov Uprave državne varnosti. Toda bilo bi zelo krivično, če bi kakor koli zmanjševali težo njihove naloge, težo in odgovornost vodstva v njihovem delu. Sovražnik dela zahrbtno, izbira najbolj prikritje in obenem najbolj občutne točke, išče vedno nova pota in metode za svojo rušilno delovanje, od sabotaže in diverzije razbojniškega tipa do najbolj perfidnega organiziranega vohunstva. Zato je boj proti njemu poln težkote in zahteva visoko stopnjo vodstva tako glede političnih kakor tudi organizacijskih nalog.

Spričo tega je treba še enkrat poudariti ulogo tov. Aleksandra Rankoviča, voditelja Uprave državne varnosti, ki je vse svoje izredne sposobnosti, ves svoj znan in talent organizatorja visokih kvalitete posvetil delu za okrepitev in vodstvo službe državne varnosti, delu za varovanje mirne izgradnje naše države. Njegovemu neposrednemu modremu in odločnemu vodstvu se imajo naši narodi zahvaliti za vse velike uspehe, ki smo jih dosegli v boju proti sovražnikom. Posebno v poslednjem primeru je treba poudariti tudi vlogo voditeljev uprave varnosti v Sloveniji z Borisom Kraigherjem na čelu, ki so zastavili mnoge sile in sposobnosti, da bi se nevarna in zahrbtna vohunska tolpa likvidirala.

Sodna razprava v Ljubljani je še enkrat pokazala, da mednarodna reakcija ne preneha kovati temnih načrtov proti Jugoslaviji, da uporablja vse svoje sile za to, da bi ovirala zgraditev socializma v naši državi, da bi zavrla njen tempo, da bi jo kompromitirala, če že ne more preprečiti njenej uresničenja. Ni slučajno in je zelo značilno, da imamo danes, komaj tri leta po osvoboditvi v področju državne varnosti v glavnem opravka z mednarodnim sovražnikom, ki aktivizira, povezuje in organizira ostanke notranje reakcije, jih vliči v svoje vohunske mreže, se poslužuje njihovega dela za svoje interese in za svoje zahrbne imperialistične načrte. To izvira od tod, ker je danes postala Jugoslavija močna in konsolidirana na znotraj, izpostavljena točka svetovne demokracije, ena izmed njenih

najmočnejših postojank. Jugoslavija danes ni samo to, temveč tudi nekaj več, dežela ljudske demokracije, ki je izmed vseh dežel ljudske demokracije šla najbolj daleč v graditvi socializma, na katero gledajo demokratične množice sveta kakor na še eno izkustvo, ki bo ogromnega pomena tudi za njihov boj.

In vendar mednarodna reakcija nima sreče v Jugoslaviji. Naši narodi so ji že zadali in ji dajejo vsak dan težke udarce na vsakem koraku, ki ga podzume. Enoten nastop organov varnosti o prikriti prijatelji Draže Mihajloviča, odkritje vohunskih skupin in centrov v Makedoniji, Srbiji, Hrvaški, Sloveniji, zakrnikanje D. Jovanoviča, Miše Trifunovića, Gažija, Nagodeta, Furlana, skupine Judžel in drugih kot agentov in agentur zahodnih imperialistov ter končno odkritje vohunske skupine Diehla, Oswaldala in drugih, kaže popoln uspeh mednarodne reakcije v prizadevanju, da bi si ustvarila kakršnokoli resno oporišče v naši državi. Prav tako kaže vse to na drugi strani popolno zrelost in visoko kakovost organov, ki jim je poverjena služba varnosti v naši državi.

Sodna razprava v Ljubljani je še enkrat razkrila pred vsem svetom najtesnejšo povezanost mednarodne reakcije v boju proti delovnemu ljudstvu. Vnema, s katero so zahodni imperialisti prevzeli vohunske organizacije fašističnih držav, v prvi vrsti gestapo, še enkrat kaže pravo lice njihove demokracije — in odkriva njihove prave namene proti naši državi. Mednarodne vohunske centre ni niti malo oviral fašistični značaj gestapa, da ga ne bi uporabili za uresničenje svojih demokracijskih ciljev, kakor tudi ni služba gestapa med vojno ovirala agentov reakcije pri nas, da ne bi nadaljevali svoje službe za novega gospodarja. Proces zbiranja svetovne reakcije okoli novega vodilnega centra se danes dogaja v vseh področjih, pa tudi v področju delovanja vohunskih organizacij. Med tem, ko se narodi bore, ko trpe in prenašajo nezauščitana trpljenja in težkote na svoji poti k dostojnemu in lepšemu življenju, mednarodni imperializem sistematično spleta svoje vohunske mreže in lovi vane razbite in demoralizirane ostanke okorelih sovražnikov ljudstva, profesionalne plačance, morilce in zločince.

Sodna razprava v Ljubljani je še bolj dvignila plemenito mržnjo naših narodov proti raznim kovačem zarot v tujini in njihovim agentom v državi. Vemo, da sodna razprava v Ljubljani ni bila niti prva niti poslednja te vrste. Zgodovina nas uči, da tedaj, kadar je delovo ljudstvo enotno v svoji volji in prizadevanju, ne preostajajo njegovim sovražnikom v boju proti njemu ničesar drugega kakor sabotaže, diverzije, vohunstvo in kriminal vsake vrste. Vemo, da so to danes oblike boja mednarodnega in notranje sovražnika proti zmagoviti graditvi socializma in da so možne dokler bodo obstojali ti sovražniki.

S še večjo okrepitvijo svoje budnosti, z uporabljanjem izkustev v dosežanem boju korakajo naši narodi varno v bodočnost in odstranjajo z odločno roko vse, kar jih ovira na poti k popolni in končni zmagi.

Slovo od tov. Frenka

Ljubljana, 1. maja. Včeraj popoldne so pokopali pri Sv. Urhu Franceta Mojskerca Frenka, ki so ga ubili plaščeni imperialisti, katerim je naš napredek in naša sreča trn v peti.

V vas Bizovik je prišlo tisoč ljudi, da se poslovijo od človeka, kateremu je bila blažnja delovnega človeka že od nekdanj pri arcu, Mojskerca je bil že pred osvobodilno borbo v prvih vrstah borbe za rešitev delavca iz okov kapitalistov. Delo med vojno je nadaljeval a podvojenem silo. Dokler je mogel, je delal na terenu, potem ko so mu očeta ubili, mater in sestro odpeljali v taborišče, je odšel v hrbe. Junak s terena je postal junak borbe. Po osvoboditvi je srečen objel svojo mater. Mati je bila ponosna na sina oficirja in je vsa zadovoljna spremljala delo vrtnjence, ki se ni znal zaustaviti pri delu. Frenk je postal in je bil od ljudstva izvoljen tajnik Izvršnega odbora okraja Ljubljana okolica, na prsih je imel pripeto spomenico 1941. leta in bil odlikovan za zasluge za narod.

Ljudje, ki so prišli včeraj v Bizovik, so bili resnično žalostni. Spremlili so ga iz Bizovika k Sv. Urhu, kjer so ga prijekale žrtve, ki so dale življenje za svobodo.

V imenu Ljudske skupščine LRS se je poslovil od Frenka, tovariši Tone Doljnsček, v imenu naše Armije major Dušan Goršič in v imenu komunistov in članov SKOJ-a okraja Ljubljana okolica tovariši Jože Molek.

Sv. Urh je bil včeraj priča kako naše ljudstvo ljubi delovnega človeka. Ljudje so jokali, med njimi tudi narodni heroji. Niso jokali zato, ker je Frenk zapustil svojo delovno četo, ampak zato, ker se je to zgodilo danes ko vstajamo in si z velikimi žrtvami borimo za mir in srečo vseh ljudi.

Frenka so pozdravili ljudje z obljubo, da bodo z delom in pridnostjo

Ponovna utrditev jugoslovanskega šaha

V dvoboju z Madžari so prepričevalno zmagali naši šahisti

V četrti dopoldne so se nadaljevali prekinjene partije iz prvega kola mednarodnega šahovskega turnirja. Mojsker Tomovič je premagal dr. Szilyja v 55. potezi, Gilgorić se je vdal Florjannu v 55. potezi. Sava Vuković pa je izgubil partijo s Plisterjem v 69. potezi. Rezultat prvega kola je 6,5 : 3,5 v korist Jugoslavije. Popoldne je bilo odigrano II. kolo mednarodnega šahovskega tekmovanja med reprezentancama Jugoslavije in Madžarske. Gilgorić je dobil v močni kombinacijski igri kmeta ter je v trdnjavski končnici prišilil Florjana, da se je tik nad matom vdal v 36. potezi. Mojsker Bora Milič je že drugič premagal madžarskega mojstra Kapryja. Kapetan Marković je

zvesto na straži in da se kaj takega ne sme ponoviti v kraju, kjer je bilo že toliko žrtev.

PRIHODNI TEDEN IZIDE BROSURA »II. KONGRES OSVODILNE FRONTE SLOVENJE«

Brosura bo obsegala referat Miha Marinka; Marijana Breclja, govor Edvarda Kardelja ob zaključku diskusije, resolucija Kongresa, itd.

Brosuro bodo naročili odbori OF in odbori ostalih

Trst — tri leta po osvoboditvi

1. maja 1945. so jugoslovanske čete v sestavi slavne IV. armade in IX. korpusa po večdnevni upornih borbah v neposredni bližini Trsta, — ob sodelovanju tržaškega delavstva, ki je bilo organizirano v »Delavski enotnosti in aktivistov Osvobodilne fronte, — vdrli v mesto in v poltičnih borbah strle zadnji resen odpor Nemcev, fašističnih črnih brigad, X. Mas, italijanskih karabinjerjev, domobrancev, ustašev in četnikov, ki so hoteli na vsak način vzdržati na svojih položajih, — in osvobodili Trst. Kljub temu, da je vsakemu Tržičanu jasno, posebno pa se fšim, ki so 1. maja dopoldne pri Sv. Jakobu na velikem zborovanju prvič po tihlikih letih fašističnega terorja svobodno proslavljali veliki delavski praznik in obenem tudi dan osvoboditve, kako so potekle operacije in borbe proti Nemcem in njim podrejenim formacijam, so se razmere v teku skoraj treh let anglo-ameriške vojaške uprave v Trstu tako spremenile, da se je našel neki »polkovnik«¹ Fonda, ki je v tržaškem reaktivnem tisku objavil vest, da je on s svojo »guardio civico«² — civilno stražo — osvobodil Trst? Ni nam do tega, da bi razpravljali o izmišljenih nekega megalomana, marveč bolj zato, ker so bile te »vesti«³ vrzene v svet prav v času, ko so anglo-ameriški diplomatski krogi vprizorili vrsto spletk mednarodnega značaja glede vprašanja obstanka in ureditve Svobodnega tržaškega ozemlja.

Da si danes, — ko so pretekla komaj tri leta od konca vojne, — razni reaktivni elementi v Trstu upajo uprizoriti faktna izjavanja in podfaktna izjavanja, ki so nedvomno kriva anglo-ameriška okupacijska uprava, ki je v vsem času, odkar je jugoslovanska vojska z željo, da očuva mir, zapustila področja, ki jih je s svojimi napori in s krvjo svojih borcev osvobodila, sistematično podpirala in razvijala čuvsva mirne italijanske nacionaliste proti Jugoslaviji.

Anglo-ameriški imperializem je ves čas svoje okupacije znal spretno uporabiti bolne ambicije italijanske reakcije v svoji namene. Prohidemokracijska politika v Trstu in pred njo v delu julijske krajine, ki je bila pod upravo zapadnih sil, se je začela že z ukazom št. 11, — ukazom, ki ga je ljudstvo samo krstilo z imenom »demokracija št. 11«. S tem ukazom so Angloameričani storili vse, da bi zatrli oblast, ki si jo je ljudstvo izbralo in jo priznavalo že v teku vojne proti Mussoliniju in Hitlerju, in vzpostavili stari, preživeli fašistični način uprave. Vsi protesti ljudstva, da so s tem kršene mednarodne obveznosti, ki jih zagotavlja Atlantska listina in jaltška deklaracija, niso nič zalegli. Nasprotno: imperialistične sile so po preizkušeni metodi kolonialnega terorizma nadaljevale svojo profiljudsko gonjo.

Tudi po 15. septembru 1947., ko je stopila v veljavo mirovna pogodba z Italijo in je bilo razglašeno Svobodno tržaško ozemlje, se ni ničesar izpremenilo. Anglo-ameriška okupacijska uprava podpira v Trstu tiste sile, ki počrta miru in ki nečisto priznati mirovne pogodbe. To podpiranje je dobilo še poseben poudarek pri veliki mednarodni spitki, ki so jo pred italijanskimi volivami pripravile zapadne sile s tem, da so objavile vesti o vrnitvi Trsta Italiji.

Toda imperialistična stremjenja ameriških monopolov se ne kažejo samo v želji, da se vprašanje ureditve Svobodnega tržaškega ozemlja in imenovanje guvernerja čim bolj zavleče in da se tako ohrani napeto stanje v Trstu, marveč se izraža tudi v sistematičnem in poslopnem uničenju tržaškega gospodarstva. Imperialisti Washingtona in Londona hočejo s tem zatreti predvsem moč delavskega razreda v Trstu, odtegniti delovnemu ljudstvu delo, razpršiti delavske sile in s tem razbiti jedro demokracijskih sil.

Demontiranje strojev nekaterih tovarn v Trstu in njihova odprema v Italijo, premestitev tržaških paroplovnih družb v Genova in zavornic v Milan nam pričajo, da stremijo sedanji gospodarji Trsta pripraviti mesto in pristanišče na tak položaj, kjer bi nujno morali pasli v popolno odvisnost od ZDA in Velike Britanije. Istočasno ko izpodkopujejo gospodarsko moč Svobodnega tržaškega ozemlja, pa angleški in ameriški tisk vrže dokaznje, da Trst »ne more živeti brez ameriške pomoči«.

Pri izvajanju svojih imperialističnih nakan — od »demokracije št. 11«⁴ pa do gospodarske demontaže Trsta — se Angleži in Američani opirajo na italijanske reakcije.

V skladu s politično delanja razlik in profiljudskega delovanja je izvenel tudi zadnji ukrep zoper proslavo 1. maja. Demokracijsko ljudstvo Trsta, ki je že na dan osvoboditve leta 1945. praznovalo ta praznik delovnih ljudi, naj bi ne imelo pravice manifestirati v središču mesta. Anglo-ameriška okupacijska oblast hoče vso proslavo 1. maja potisniti v predmestja, obenem pa daje za isli dan na razpolago vsiljivi trik reaktivno-nacionalističnim silam, ki nikdar niso priznavale tega dne, z edinim namenom, da ustvarijo na ta dan v Trstu tak položaj in faktno vzdušje, kjer naj bi glavno besedo imela policija.

Najsi bodo izjavanja anglo-ameriških kapitalistov in italijanske reakcije še tako nizkotna in fašistična, naj se vršijo teroristični napadi na vse demokracijske ustanove in pravice, naj policija zatira kakor hoče osnovne pravice svobodne govora in zborovanja, vztraja tržaško ljudstvo na svojih priborjenih položajih in pri svojih pravicah: dostojno hoče proslaviti 1. maj — praznik delovnega ljudstva in spominski dan, ko so mu pred tremi leti borci jugoslovanske armade prinesli svobodo. D. S.

Zahteve Jugoslavije do Avstrije so upravičene

Govor šefa jugoslovanske delegacije dr. Aleša Beblerja na londonskem zasedanju namestnikov ministrov za zunanje zadeve

London, 28. apr. (Tanjug). Na današnjem zasedanju namestnikov ministrov za zunanje zadeve je šef jugoslovanske delegacije dr. Aleš Bebler obrazložil ustmeno stališče vlade FLRJ o avstrijski mirovni pogodbi.

Ko je poudaril, da je Jugoslavija najbolj zainteresirana država pri vprašanju pogodbe z Avstrijo — je dr. Bebler izjavil:

»Zadovoljstvo, ki ga čutimo, ko nam je dana možnost, da podamo svoje stališče, je pomešano z občutki globokega razočaranja, ki izhaja iz okolišnic, da naša prizadevanja za pravično rešitev problemov v zvezi z vprašanjem pogodbe z Avstrijo — predvsem problema Slovenske Korošice — še vedno niso z uspehom končana, čeprav so minula tri leta, odkar so se nehale sovražnosti med Združenimi narodi in silami osi, katerih del je bila tudi Avstrija. Kako je mogoče — je nadaljeval dr. Bebler — da problema, čigar področnost so tako jasne, ni mogoče tako dolgo rešiti? Brez dvoma so za to odgovorni tisti predstavniki zastopanih vlad, ki se upirajo pravičnim in popolnoma utemeljenim zahtevam jugoslovanskega zaveznika in podpirajo pretenzije Avstrije, ki so očitno prežete s pangermanskim duhom. To dejstvo je že samo po sebi znak, ki more vznemiliti narode, ki so bili žrtve nacističnega napada.«

Dr. Bebler je nadalje poudaril, da nasprotniki zadovoljive upravičenih zahtev Jugoslavije pogosto navajajo, da Avstrija ni bila del hitlerjevske Nemčije, temveč žrtve nemškega napada in da vprašanje Korošice nima nič skupnega z nemško ekspanzijo. Toda v svojih prejšnjih izjavah so jugoslovanski predstavniki odbili prvo tezo, dejstev pa, ki so jih navajali, niste nikoli osporavali. »Z dokazi v rokah — je dejal nadalje dr. Bebler — smo potrdili, da je Avstrija — dolgoletna predstava nemške ekspanzije na eni glavnih smeri, t. j. proti vzhodu in dolgoletni zatiralec jugoslovanskih narodov — bila izhodna točka in glavno orodje nemške napadalnosti zoper jugoslovanske narode 1941. leta in glavno orodje nemške okupacije Jugoslavije od 1941. leta do konca vojne. Z oprizemljivimi dejstvi smo dokazali, da so se avstrijski Nemci, ki so že po svojih tradicijah namenjeni za vlogo zatiralca Jugoslavije — posvetili svoji usodopolni nalogi z janičarsko prizadetostjo, ki je avstrijski oficirjem pokrila prsa s hitlerjevskimi odlikovanji.

Danes ne bomo ponavljali dejstev drugega za drugim o tej stvari, ki so jih že navajali delegati naše države. Vendar vsi moramo opozoriti na novo knjigo, ki smo jo pripravili in vam jo predložili in sicer na knjigo pod naslovom »Poročila o zločinih Avstrije in Avstrijev nad Jugoslavijo in njenimi narodi«. Prosin vas, da to knjigo preberete. V njej boste našli dokumente, ki dokazujejo, kako so pripravljali agresijo zoper Jugoslavijo v Avstriji že pred »anslusom«⁵ in po njem. V tej knjigi boste našli dokumente, ki dokazujejo, da so Avstrijci v administrativnem aparatu imeli vodilno vlogo pri izvajanju napadalnosti in okupacije, pri izvrševanju vojnih zločinov, pri ropanju in izrabljanju jugoslovanskih področij. Posebno bi hotel poudariti dve dejstvi, ki jih ilustrirajo objavljeni dokumenti in sicer: 1. Sovražni načrti zoper Jugoslavijo niso bili samo delo avstrijskih nacistov, temveč tudi vlade prve avstrijske republike. Ministra Seipel in Schober sta prav v vsem podpirala bodočo hitlerjevo pto kolono v Jugoslaviji. Med drugim sta imela tudi česno zvezo s hrvaškimi ustaškimi emigranti. 2. Do vodilne vloge Avstrijev v pripravah in v napadu samem zoper Jugoslavijo kakor tudi v okupaciji ni prišlo slučajno, temveč je to ustrezalo nakanam hitlerjevskih voditeljev.

Dr. Bebler je nadalje poudaril, da so jugoslovanski predstavniki že prej odklonili tezo, da vprašanje Korošice nima nič skupnega z nemškim ekspanzionizmom in da ni bistveno za bodoče odnose med Avstrijo in njenimi sosedi. Stalna germanizacija Koroške je povzročila odpor slovenskega prebivalstva južne Koroške, ki je zalo poslala žarišče nacionalnih borb med zaslužnim ljudstvom in njegovim nemškim zaslužnjcem. To zatiranje je imelo usodopolne posledice tudi za same Avstrijce. Zato ni slučajno, da so germanizatorske organizacije za časa starega avstrijskega cesarstva imele svoje najboljše pristajše in svoje središče prav na Koroškem. Ko je cesarstvo propadlo, je borba zoper Slovane dobila samo novo obliko. Avstrijska gonja za časa plebiscita 1920. leta je bila dejansko borba za »veliko Nemčijo«. Nacistič-

no stranko so ustanovili na Koroškem že 1921. leta, v pokrajinskem parlamentu pa je bila zastopana od 1923. leta. Na zadnjih parlamentarnih volitvah prve avstrijske republike 1930. leta so nacisti dobili največje število glasov prav na Koroškem. 1939. leta pa je bila Koroška edina avstrijska pokrajina, v kateri so nacisti prevzeli oblast že pred državnim udarom na Dunaju. Npopoln popis nacistov v Avstriji po vojni je pokazal, da je v mali Koroški 26.573 nacistov, t. j. 11,5% vsega prebivalstva ali 14% nemškega prebiv. Koroške, kar pomeni večji odstotek kot v vsaj Avstriji in celo večji odstotek kot v samem rajhu. Nacisti Koroške nosijo skoro izključno vso odgovornost za nasilje in zločine na slovenskem področju južno od Karavank.

Seveda, nasprotniki jugoslovanskih zahtev bi radi prepričali razpravljajne o teh dejstvih in od njih odvračajo pozornost na plebiscit 1920. leta, čigar vrednost je več kot sumljiva. Spretna plebiscitna geometrija je tedaj že vnaprej odcepila popolnoma slovenska področja Ziljske doline, Mežiške doline in del Dravske doline, ostali del pokrajine pa, v kateri so izvedli plebiscit, so razdelili tako, da so predeli, kjer so imeli Slovenci več izgledov na uspeh, volili prvi tiz s tem hveglji oddelilev od svojega naravnega gospodarskega središča. K temu moram še dodati, da je bilo mnogo primerov pristanskega ravnarja medzavezniške komisije, ki je vodila plebiscit tako, da tako imenovani poraz, s katerim je premagani kljub vsemu terorju dobil 41% glasov, dejansko sploh ni poraz, temveč uspeh.

Nesmislno je trditi, — je poudaril nadalje dr. Bebler — da za zatirano ljudstvo izgubljeni plebiscit ni in ne more biti nič drugega kot bitka, v kateri je imel zatiralec iz zgodovinskih in praktičnih razlogov prednost, nikoli pa ne more biti razlog za to, da bi zatirano ljudstvo ne želelo več svoje svobode. Rešitev vprašanja zatiranih narodov je samo njihova osvoboditev in nič drugega. Krdi trdi nasprotno, pomaga zatiralcem.

Nato je dr. Bebler dejal, da je to tezo obsežno potrdila zgodovina Koroške od plebiscita 1920. leta. Koroški Slovenci so nadaljevali borbo za svoje nacionalne pravice po svojih organizacijah. Koroški pokrajinski vladi in centralnim oblastem v Avstriji so poslali dolgo vrsto apelov, 1934. leta pa celo Društvo narodov. Z druge strani pa so nadaljevali z isto politiko zoper Slovence, kot jo je imela prva avstrijska republika. Nacistični režim je v glavnem našel isti položaj, kot je bil 1938. leta. Standardni-fuhrer Mayer in Kaibitsch, čigar dolenost je bila izjavljati nacistično politiko na Slovenskem Koroškem, je 1942. leta ugotovil, da je mnogo znakov o solidarnosti in pobratimstvu Slovencev z ene in druge strani Karavank in je zato odločil, naj preselejo »vodilne skupine koroških Slovencev v notranjost dežele«.

Med vojno zoper hitlerjevske koalicijske, — je nadaljeval dr. Bebler, — so v Avstriji izvedli drugi plebiscit, toda to ni bil formalen plebiscit, temveč krvavi plebiscit, ki je dokončno odvel vsak pomen plebiscitu 1920. leta.

Medtem, ko je nemška Avstrija glasovala za Hitlerja in mu dala 1 milijon 300.000 vojakov, so se koroški Slovenci uprli z orožjem v roki in se borili na strani zaveznikov za svojo svobodo in za zmago demokracije. Več kot 3000 koroških Slovencev je stopilo v narodnosvobodno vojsko Jugoslavije, vse prebivalstvo pa jim je dajalo moralno in materialno pomoč. Zato je tudi bilo na tisoče aretacij in na stotine težkih obsodb, ki so jih izrekla hitlerjevska sodišča.

Poraz nacistov ni prinesel koroškim Slovincem nacionalne svobode, kljub temu, da so se borili na strani zaveznikov. Koroški Slovenci so nadaljevali borbo do današnjega dne za svoje nacionalne pravice in za svojo nacionalno državo. Nikoli se niso nehali boriti za združitev z Jugoslavijo in to tudi pod pritiskom novih avstrijskih oblastí niti pod pritiskom britanske vojaške uprave na Koroškem, ki je šla celo tako daleč, da je zahtevala, naj odstopijo od svojih pravic za združitev z Jugoslavijo. Ko tej zahtevi niso hoteli ugoditi, britanska uprava ni dovolila koroškim Slovincem njihove politične stranke. Koroški Slovenci se morajo danes boriti celo za tiste nacionalne pravice, ki so jih že imeli v St. Germainski Avstriji in od katerih so nekatere obdržali celo pod nacističnim režimom vse do nacističnega avstrijskega napada zoper Jugoslavijo.

Nato je poudaril, da je teza o tako imenovani nedeljivosti Koroške prav tako neosnovana. Dr. Bebler je izjavil, da je šef naše delegacije v Svetu ministrov za zunanje zadeve na zasedanju v Moskvi, podpredsednik vlade Edvard Kardelj postavil to tezo že tja, kamor spada. Dr. Bebler je nadalje dejal, da je treba pri določevanju avstrijske meje upoštevati sedanji etnični položaj, čeprav je ta že rezultat pritiska nemških okupatorjev. — Jugoslovanska delegacija je takšno mejo, odnosno etnično linijo, ki upošteva etnične otoke, slovenske kakor nemške, že predložila.

Jugoslovanska delegacija je tako mejo odnosno narodnosno linijo, ki upošteva narodnosne otoke na obeh straneh, že enkrat predlagala. Tako bi ostale na obeh straneh približno enako močne manjšine, je jugoslovanska manjšina na avstrijski strani bi bila v rahli premoči. Mi smo, gospodje, sporočili, da bomo staliли nove predloge glede južnih mej Avstrije. Dejansko se je vlada FLR Jugoslavije že pred nekaj časa odločila, da slavi

predlog o meji. Tak sklep je sprejela zato, da bi še enkrat pokazala globoko željo po miru s svojim sosedom in po miru sploh. Jasno je, da nova meja ne pomeni, da so bile naše prvo-volne zahteve prefrirane ali pa ne-upravičene. Ravno narobe: vse, kar smo zahtevali, je nepobitno jugoslovansko ozemlje. To, kar smo storili sedaj, je žrtve kljub naši pravici do vsega ozemlja, ki smo ga doslej zahtevali. Nova meja se razlikuje od narodnosne meje na škodo Jugoslavije in s stališča načela o ravnotežju poslabša ravnotežje na škodo jugoslovanskih elementov. Nova meja pušča v Avstriji okoli 85.000 Hrvatov in Slovencev, medtem ko ostane Jugoslaviji okoli 45.000 avstrijskih Nemcev.

Govoreč o vprašanju reparacij, je dr. Bebler poudaril, da škoda, ki jo je prizadela Avstrija Jugoslaviji, ne obstoji samo iz množičnega ubijanja civilnega prebivalstva, človeških žrtlev med vojnimi operacijami in materialnega opustošenja, za kar so odgovorne avstrijske okupacijske čete, ampak obstoji tudi v politiki plenjenja in izkoriščanja zasedenega jugoslovanskega ozemlja v korist avstrijskega gospodarstva, s čimer se je Avstrija obogatala.

»Odklonitev priznanja avstrijskih reparacij«⁶ — je rekel dr. Bebler — »bi pomenila torej ne samo opravičevanje akcij okupatorja, ampak tudi priznanje okupatorjevega lastništva do bogastva, ustvarjenega z osiromiščenjem njegovih žrtiev. Politiko bi bilo takšno opogumljenje bivšega napadalca skrajno škodljivo za bodoči mir v Evropi. To je tembolj ločno, gospodje, ker dovoljuje načrt pogodbe, ki ga izdelujete vi, sklep, da bi brez obveznosti plačanja reparacij Avstrija dejansko dobila reparacije v imovini Nemčije in nemških državljanih, od katerih je samo del in to z vsiliko zakasnitvijo kompenziran s plačili Sovjetski zvezi. Izpostavljate se torej nevarnosti, da dobi bivši napadalec reparacije in zemljo od svoje glavne žrtve«.

Jugoslovanski narodi, ki so toliko pretrpeli zaradi nemške in avstrijske nemške napadalnosti in okupacije, ki so z 1.700.000 človeškimi žrtvami in z gmožno škodo, dosegaajo desetine milijard dolarjev, toliko prispevali za zmago zaveznikov, ne morejo verovati, da bi mogli njihovi zavezniki računati s tako možnostjo.

Dr. Bebler je navedel nato dejstva o nadaljevanju gerizaloznega pritiska v Slovenski Koroški po vojni, ki predstavlja razlog več, da vlada FLR Jugoslavije vztraja na svojih ozemlskih zahtevah. Dr. Bebler je poudaril, da še sedaj razvija svojo delavnost posebna organizacija avstrijskih Nemcev iz dobe prve avstrijske republike, ki je samo svoje ime »Heimaidžinski«⁷ večkrat izpremenila in razvija danes svojo germanizatorsko delavnost z imenom »Zveza domovini zvestih južnih Korošcev«. Koroška vlada Hansa Piescha, prva vlada po nacističnem porazu, je prevzela oblast direktno iz rok nacističnega gauljeiterja z obveznostjo, da bo branila »svobodo nedeljive Koroške«⁸ in z obveznostjo »da nihče ne bo preganjan zaradi tega, ker je bil član nacistične stranke«.

Kar se tiče politike pokrajinske vlade, boste našli, gospodje, v naši Beli knjigi, ki ima naslov »Dokumenti o koroškem vprašanju«⁹ nekatere nove važne poseznosti. Našli boste tam kaj zlasti take indikacije o skrbi povzročajočih okoliščinah, da tako v žandarmeriji kakor tudi v varnostni službi Koroške mrgoli ljudi, ki so bili pod Hitlerjem člani SS-oddelkov in gestapa.

»Na mirovnikonferenci po prvi svetovni vojni«¹⁰ — je rekel dr. Bebler — »je jugoslovanski delegat Vesnić opozoril, da bi mogla imeti odločitev glede Koroške, ki je favorizirala avstrijsko-nemško ekspanzijo na škodo nacionalnih pravic Jugoslavije, najresnejše posledice. David Lloyd George je v svojih spominih na Pariško konferenco opozoril na to izjavo in rekel, da so bile besede jugoslovanskega delegata prerok. Ali hočete danes, ko je druga svetovna vojna pokazala, kako zelo so bila upravičena taka predvidevanja in zaskrbljenosti, zares znova začeti s svojimi starimi napakami po prvi katalstrofi?«

»Zapadnim velesilam«¹¹ — je končal dr. Bebler — »često očitalo, da favorizirajo s svojo politikio v Nemčiji in Avstriji obnavljanje nemškega ekspanzionizma. Vprašanje Koroške, kakor tudi vprašanje avstrijskih reparacij, ki jih zahteva Jugoslavija, nudi lepo priliko tem vladam, da postavijo na laž te očitke. Sivar miru bo s tem samo pridobila.«

Kratke vesti

Letos je odobreno v Sovjetski zvezi 600 milijonov rubljev za organizacijo letnih dopustov, zadovolitev kulturnih potreb in za zaščito dela tekstilnih delavcev Sovjetske zveze.

Sodišče v Bratislavi je izreko razsodbo v procesu proti slovaškim zornikom z bivšim podpredsednikom vlade Janom Ursinjem na čelu. Jan Ursini je bil obsojen na 7 let zaporas težkim delom, njegov osebni tajnik Oton Obuh pa na 30 let težkega privatnega dela. Ostali obtoženci so bili obsojeni na razne zaporne kazni.

Anketni odbor ameriškega senata je po daljšem proučevanju raznih malverzacij ameriških petrolejskih družb ugotovil, da so si ameriške petrolejske družbe na Blžnjem vzhodu nezakonito pridobile 30 milijonov dolarjev profita, ker so prodajale benzin, ki je bil določen za potrebe ameriške mornarice med vojno.

Koroški Slovenci ob sedmi obletnici Osvobodilne fronte

Pod gornjim naslovom je objavil »Slovenski vestnik«¹² 27. IV. t. l. uvodnik, iz katerega poseznamo.

Tudi koroški Slovenci smo se v času najhujšega trpljenja in šovinističnega nasilja odzvali klicu Osvobodilne fronte in se vključili v skupno obojeno borbo za svobodo in združitev vsega slovenskega naroda. Pri tem nas niso ovirale strme stene Karavank, ki so jih koroški sovinsti pod imperialističnim geslom o nedeljivi Koroški nad 20 let proglasili in jih danes ponovno proglašajo kot od Boga postavljeno mejo, čeprav so jo sami zanikali, ko so menili, da lahko nezakonavno ustvarjajo »Veliko Koroško«¹³ na račun zaslužnjene Gorenjske.

Mednarodni imperialisti, ki so prevzeli dediščino razbitega nemškega fašizma, nas hočejo ponovno opehariti za pridobitve naše junajske narodno osvobodilne borbe, ki smo jo prisiljeni nadaljevati v spremenjenih pogojih, a zato z nič manjšo energijo in pripravljenostjo na žrtve.

V času, ko stopa naša narodno osvobodilna borba v odločilno razdobje, v svojem strahu pred zmago pravice in uresničitvijo naših težnih imperialisti spet pošiljajo v ospredje renegata in narodnega izdajalca Sumija, da bi pomagal reševati po zaslugi naše dosledne in vztrajne borbe omajane pozicije avstrijske imperialistične reakcije na Slovenskem Koroškem. Tistega Sumija, ki je že enkrat pod krinko avstrijskega in koroškega patriota skupno s Steina-cherjem, Fritzem in Maier-Kaibitschem reševal »prirodne«¹⁴ meje na Koroškem za »nemstvo in rajhe«. Tistega Sumija, ki je po zmagi nad fašizmom javno obžaloval, da roparske nemške vojske ni mogel proslaviti kot zmagovalke in ki je v isti sapi dajal duška svojemu »Drangu nach Osten«, ko si je lastil slovensko Dravsko dolino in Mariborsko kotlino z vso južno Štajersko. Tega Sumija pošiljajo ponovno v napad, da bi oblatil naše partizane in ozmerjal naše najdoslednejše borce za svobodo z roparji, kakor so to delali pod vodstvom Goebbelsa in Himmlerja vojni zločinci Rainer in Maier-Kaibitsch v proslulih propagandističnih izročkih »Die Heimat ruft in«¹⁵ »Schaender der Heimat«. Pošiljajo ga, da bi oklevetal demokratično in antifašistično gi-

banje koroških Slovencev v Osvobodilni fronti za Slovensko Koroško in njeno borbo za nacionalno in socialno svobodo malega zatiranega naroda. Pri tem pa Sumi predčasno razgalja namene avstrijskih imperialistov, ki bi se z izgonom slovenskega prebivalstva radi postolili slovenske zemlje in imovine.

V borbi in trpljenju prekaljeno ljudstvo Slovenske Koroške se še dobro spominja, da so koroški in avstrijski sovinsti vse to zaman počelnjali že takrat, ko so se zvesto služili nemškemu fašizmu in bo zato tudi sedaj, ko so se prelevili v poslušne hlapce zapadnega imperializma, neustraseno in neomajno nadaljevalo svojo pravično in demokratično borbo tako dolgo, dokler ne bo doseglo ciljev, ki si jih je ves slovenski narod pod vodstvom Osvobodilne fronte zastavil pred sedmimi leti.

Spomenica predstavnikov OF za Slovensko Koroško namestnikom zunanjih ministrov

Dunaj, 30. aprila. (Tanjug) Delegacija predstavnikov Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško je obiskala danes diplomatske predstavnike štirih velesil na Dunaju in jim izročila spomenico Osvobodilne fronte s prošnjo, naj jo po najhitrejši poti pošljejo namestnikom zunanjih ministrov v Londonu glede na to, da delegacija koroških Slovencev še ni dobila potnega dovoljenja za odhod v London.

Kdo je odklonil sekretarju OF Haderlapu dovoljenje za potovanje na kongres OF v Ljubljani

Dunaj, 30. apr. (Tanjug) Sekretar pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško Andrej Haderlap, ki so mu avstrijske oblasti nedavno odvzele potni list in mu niso hoteli dati potnega dovoljenja za potovanje v Jugoslavijo na II. kongres Osvobodilne fronte v Ljubljani, je vložil pri policijskem ravateljstvu v Celovcu protest zoper tako ravnanje. V protestu poudarja, da se je kot pristavi Osvobodilne fronte boril med vojno v vrstah jugoslovanske armade proti fašizmu, medtem ko so bili predstavniki policijskega ravateljstva, ki so mu odvzeli potni list, na odgovornih položajih nacistične Nemčije.

Protest vojaške uprave Jugoslovanske armade

zaradi omejitve potniškega in cestnega prometa med cono A in B Svobodnega tržaškega ozemlja

Trst, 30. apr. (Tanjug) Vojaška uprava Jugoslovanske armade Svobodnega tržaškega ozemlja je poslala anglo-ameriški vojaški upravni protestno noto zaradi omejitve potniškega in cestnega prometa med cono »A«¹⁶ in »B«¹⁷ Svobodnega tržaškega ozemlja.

Vojaška uprava Jugoslovanske armade opozarja anglo-ameriško vojaško upravo, da se ne more strinjati z enostranskim izpreminjanjem že obstoječega spozuma o svobodni gibanju prebivalstva med obema conama, ki je bil dogovorjen na skupni seji gospodarskih komisij in potrjen z odredbami obeh vojaških uprav.

Z zaporo vseh blokov za prehod prebivalstva in vozil iz jugoslovanske v ameriško cono od 20. do 5. junijaj; z delno popolno zaporo prehodov čez demarkacijsko črto; z zapiranjem vstopa v anglo-ameriško cono, pri čemer je prizadeto znatno število oseb, ki imajo pravilne dokumente, izdane od oblasti jugoslovanske cone; z uvedbo novih ukrepov o nadziranju giba-

nja prebivalcev jugoslovanske cone Svobodnega tržaškega ozemlja, krši anglo-ameriška vojaška uprava osnovna načela o mednarodnih odnosih med obema vojaškima upravama, to je spozumuje v vseh primerih, ki se tičejo interesov prebivalstva obeh con.

Vojaška uprava Jugoslovanske armade ugotavlja, da omejitve gibanja po anglo-ameriški vojaški upravni in v duhu mirovne pogodbe. Svobodno gibanje na samem področju Svobodnega tržaškega zemlja je ena izmed temeljnih demokracijskih pravic ljudstva ter se z razlikovanjem ob prehodu kršijo na najbolj grob način vsa načela demokracije in svobode, kar vzbuja pri prebivalstvu občutek nesigurnosti in vzemirjenosti.

Vojaška uprava Jugoslovanske armade zato najodločnejše protestira in zahteva, naj se spremene izdane odredbe, ker tako ravnanje ni samo kršitev načel in duha mirovne pogodbe demokracijskih svobodnih, marveč tudi kršitev pismeno ugotovljenega dogovora med obema upravama.

Bolgarija in češkoslovaška bosta kmalu želi sadove zavezniške pogodbe

Sofija, 29. apr. (Tanjug) Ob vrnitvi bolgarske vladne delegacije pod vodstvom Georgija Dimitrova, ki je podpisala s predstavniki češkoslovaške vlade v Pragi pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med Češkoslovaško republiko in LR Bolgarijo, je bilo na »Trgu 9. septembra«¹⁸ veliko zborovanje, na katerem je predsednik vlade Georgij Dimitrov med drugim izjavil:

»Na lastne oči smo videli, kako Češkoslovaška republika, o kateri je predsednik ZDA nedavno rekel, da je umrla, živi s polnim življenjem, sedaj, ko je vzelo češkoslovaško ljudstvo pod vodstvom svojega delavskega razreda svojo usodo popolnoma v svoje roke, pa bo cvetela in dajala bogate plodove tako Čehom in Slovačkom kakor tudi našemu bolgarsko-češkoslovaškemu bratstvu, naši skupni stvarji za blaginjo vsega človeštva in mednarodni mir.«

Naša vladna delegacija se je pripravila, da se bo med Češkoslovaško in Bolgarijo lahko razvijalo najširše politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje, čegar blagodati bodo v najkrajši bodočnosti občutili v Bolgariji in v Češkoslovaški.

Ugotovili smo tudi, da je vlada Klementa Gottwalda v nasprotju s trditvami sovražne in tuje propagande ljudska vlada, ki uživa zaupanje in podporo češkega in slovaškega naroda. Gottwaldova vlada je predložila ljudski skupščini ustavo, ki zagotavlja demokratizacijo razvoj republike in omogočila čehemu in slovaškemu delavskemu razredu, da bosta v zvezi s kmeti in ljudsko inteligenco vzgradila pravično in novo družbeno politično ureditev — socialistično ureditev.

Na našem sestanku s Klementom Gottwaldom in ljudsko vlado Češkoslovaške smo dali besedo, da bomo napravili vse, da bi dočela, dosledno in do kraja uresničili zavezniško pogodbo o miru, demokraciji in gospodarskem dvigu naših držav. Ker dobro poznamo naše ljudstvo, sem lahko brez oklevanja izjavil Gottwaldu in drugim voditeljem Češkoslovaške, da bomo mi, naše ljudstvo in naša ljudska republika, ostali do konca zvest, časten in vdan zavezniki češkoslovaškega ljudstva. Poslovili smo se s trdno voljo, da bomo šli po začetni poti z roko v roki skupaj z našimi drugimi prijateljskimi državami v demokracije in z demokratičnimi silami v Angliji, Franciji, Italiji, Sev. Ameriki, Latinski Ameriki in na vsem svetu pod vodstvom naše največje skupne zaveznice Sovjetske zveze in genialnega Stalina.«

Rim, 30. apr. (Tanjug). Kasacijsko sodišče v Rimu je včeraj oprostilogo sefa Mussolinijeve špijnske organizacije SIM, vojnega zločinca generala Maria Roatta. Roatta je bil obtožen, da je umoril italijanska antifašista brata Resselia v Parizu. Z odločbo kasacijskega sodišča je razveljavljena prejšnja obsodba na došmrtno ječo.

Isto sodišče je pred kratkim oprostil

Naši udarniki, novatorji in racionalizatorji — naš ponos

Delovni kolektivi tovarn in obratov so se zadnje tedne v vztrajnem tekmovalnem boju izpolnjevanju in preokretnosti planskih nalog, za zboljšanje delovne discipline, kakor tudi za izpolnjevanje skupinskih in individualnih obveznosti pripravljali na veliki praznik delovnega ljudstva, na 1. maj. V številnih podjetjih razglasila danes udarniki, novatorji in racionalizatorji, ki predstavljajo cvet in ponos naših delovnih ljudi.

Naši udarniki, novatorji, racionalizatorji in izumitelji niso samo junaki dela, ki največ dajejo skupnosti. Se večja je njihova zasluga v tem, da utirajo pot socialističnemu načinu dela, da omogočajo s prenosom pridobljenih izkušenj, preizkušenih novih načinov dela in izumov na druga podjetja velikega prihranka pri potrošnji materiala in dela ter s tem hkrati ustvarjajo pogoje za hitrejšo graditve socializma in za stalno dvigovanje blaginje delovnih množic.

Ce se ne bi že lani v tako veliki meri razvilo udarništvu, če se ne bi naš delavec od prvih dni po osvoboditvi stalno boril ne samo za obnovo porušenehih naprav temveč tudi za boljše organizacijo dela in za boljše izkoriščanje proizvodnih možnosti ter se samoinicijativno lotil proizvodnje kompliciranih strojev in drugih naprav, o katerih v stari Jugoslaviji niti sanjali niso, da jih lahko izdelujemo doma, potem gotovo ne bi že v drugem letu po osvoboditvi dosegli za dve tretjini večjo industrijsko proizvodnjo, kakor pred vojno; prav tako ne bi mogli v planu za letošnje leto računati z nadaljnjim povečanjem industrijske proizvodnje na 61% nasproti lanskemu letu in z občutnim preokretnim povprečnega predvojnega življenjskega standarda.

V množicnem pojavu udarnikov, novatorjev in racionalizatorjev v vrstah naših delavcev prihajajo najbolj vidno do izraza globoke in revolucionarne družbene in politične spremembe v naši državi, ki so ustvarile nov odnos do dela. Za vest delovnega človeka, da dela za sebe in za skupnost, zavest, da doseženi uspehi ne bodo posameznikom služili za osebno obogatitev, temveč le skupnosti za povečanje družbenega bogastva, silno izpodbujajo k povečanju produktivnosti dela, k narascanju proizvodnje. Delavec v socialistični proizvodnji zavestno ustvarja presežke in koristi družbe in s tem omogoča akumulacijo sredstev za nove velike investicije, za gradnjo novih tovarn, železnice, za izgraditve tehnike. Vse to pa je važen pogoj za povečanje produktivnosti dela in za stalno narascanje splošne blaginje. Družbena lastnina proizvodnih sredstev daje delavcu izpodbudno, da se trudi smotno izkoristiti obratne naprave in obvladati tehniko. Tako se iz delavskih vrst stalno dvigajo novi junaki dela, izumitelji, novatorji in racionalizatorji.

Udarniki, novatorji in racionalizatorji so naši prvi borci za znižanje proizvodnih stroškov. V socialističnem gospodarstvu ima prizadevanje po znižanju proizvodnih stroškov docela drugačen pomen, kakor v kapitalizmu. Kapitalistični podjetnik skuša znižati stroške zaradi tega, da bi dosegel še večji profit; zato gre tako znižanje vredno na račun delavca in povzroča rastočo bedo delavskega razreda. V socialističnem gospodarstvu pa služi znižanje proizvodnih stroškov izključno povečanju proizvodnje in intereso vsega delovnega ljudstva in tako omogoča stalno zboljševanje življenjskega standarda.

Kaj pomeni znižanje proizvodnih stroškov v vsem našem gospodarstvu nam ponazorjuje naslednje številke. Po petletnem planu se bo vrednost naše industrijske proizvodnje v zadnjem letu petletke povečala na 126 milijard dinarjev, računano po povprečnih letnih cenah iz leta 1947. Če bomo uresničili znižanje letnih cen le za 25 do 30%, kakor to predvideva plan, potem bomo po tej poti prihranili 31 do 38 milijard dinarjev. Pravkar sprejeti splošni državni proračun za leto 1948, konkretno nalaga državnim gospodarstvom podjetjem dolžnost, da v tem letu nadalje znižajo planirano polno lastno ceno za 7,5 milijarde din, stroške pri izvajanju investicijskega plana pa za 8 milijard din.

Pri izpolnjevanju te naloge je važna zlasti borba za večjo intenzivnost dela in polno izkoriščanje delovnega časa. Zavedati se moramo, da pomeni vsak izgubljen dan v proizvodnji, kakor je to poudaril maršal Tito v svoji novoletni poslanici, več sto milijonov din izpadka v proizvodnji. Naši novatorji in racionalizatorji pa so pravilno spoznali, da lahko dosežemo tudi velike uspehe, če z uporabo razvite tehnike, s smotrnim izkoriščanjem materiala, strojnih in obratnih naprav, z racionalizacijo proizvodnega postopka, z izumi, z izpolnitvami in zboljšanjem organizacije dela zvišamo produktivnost dela, kar pomeni, da z manjšim številom delavcev več proizvajamo. To spoznanje je že prodrlo v najširše vrste naših delavcev. To nam

potrjujejo tisoči koristnih predlogov za zboljšanje organizacije dela, za boljše izkoriščanje naprav, za racionalizacijo proizvodnega postopka itd.

Pojem varčevanja je doblil v socialistični družbi drugo vsebino, kakor v kapitalistični, doblil je splošni ljudski pomen. Varčevanje pomeni vztrajno boriti se za zmanjšanje potroškov materiala in dela, za prihranke pri gorivu in električni energiji, za zmanjšanje odpadkov in za njih uporabo, za znižanje stroškov blagovnega prometa in upravnih stroškov, hkrati pa pomeni boriti se proti mobilizaciji obratnih sredstev v prekomernih zalogah in proti razsipanju splošne ljudske imovine.

V starih kapitalističnih odnosih varčevanje ni bilo stvar delavstva in je bilo delavskim množicam tuje, Danes, ko je delovno ljudstvo lastnik osnovnih proizvodnih sredstev, pa tako varčevanje ni več tuja zadeva, ampak stvar vseh delavcev in nameščencev ter slehernega delovnega človeka.

Velika zasluga naših udarnikov in novatorjev je v tem, da s svojim zgledom navajajo tudi svoje delovne tovarise k varčevanju v korist skupnosti. Kakšni uspehi se lahko dosežejo pri varčevanju z materialom, nam nazorno kažejo prihranki premoga na naših železnicah. Naši strojniki in kurjači so letos v prvem četrtletju potrošili na prevoznem tonski kilometru za 20% manj premoga, kakor lani v istem četrtletju. In sicer zgolj na ta način, da so izkoristili terenske razmere in nalagali manj premoga pri vožnji na progah ki se spuščajo, ter pazili na pravilno in enakomerno nalaganje premoga. Prihranili so tisoče ton premoga, ki smo ga lahko potrošili za druge potrebe gospodarstva.

Prizadevanje za znižanje proizvodnih stroškov in smisel za splošno ljudsko varčevanje se morata še bolj utrditi in poglobiti tudi v kmetijstvu. Žrtve in stroški v okviru množičnih akcij za začetje pred rastlinskimi in živalskimi boleznimi in škodljivci prinašajo ogromne prihranke s tem, da nas obvarujejo pred milijardno škodo, ki bi sicer nastala. Tudi v tej borbi imamo poizrtvovalne borce, ki pa po večini niso deložni zaslužke.

Jeseniški „železarji“ se trudijo, da bomo bolje živeli

Slovenci dobro vemo, da cveto na Golici — nedaleč od Jesenic — narciše. Nismo pa vedeli do danes, da živi blizu tega našega kraja, ki je tako velikega pomena za naše gospodarstvo, triletni Janežek, ki vsako jutro zbudi svojega očeta Franceta Pretnarja, dvakratnega udarnika in novatorja, z besedami: Oče, rad bi videl žrbičice. Ribice malega Janežeka so navadni mikrobi v vodi. Janežek je še premlad in premajhen, da bi vedel, kaj vse je storil njegov oče za našo skupno korist.

»Če bodo vsi tako delali, kakor dela Pavlin in Sušnik, ni daleč dan, ko nam bo prav zares dobro!« Te besede novatorja Pretnarja so me spremljale, ko sem sedel za mizo, kjer so sedeli trije zavedni in dobri delavci jeseniške železarne.

Pretnar je novator v jeseniški železarni. Po poklicu je mehanik in ima največ opravka pri izdelovanju tehtnic, od najmanjše — analitične do stotonske. Konstruiral je mostne tehtnice brez dvigalnih naprav. Ko sem ga spraševal, kaj je napravil, da je novator, mi skoraj ni znal odgovoriti. Pavlin pa je povedal, da je sam napravil »glavo« za težko tehtnico, ki smo jo morali v časih stare Jugoslavije uvažati.

Pretnar je sam dejal, da ga optika »najbolj vleče«. Sel je ne enkrat, v Ljubljano na univerzo in tam posikal knjige, ki o optiki povedo, kar je treba. V fizikalnem inštitutu je našel prijatelje — knjige. Iz njih je spoznal, da bi se dalo z optiko veliko napraviti, da bi tehtnice »bolj pametno« delale. Ko se je naučil brusenja leč in prizem za najnatančnejše tehtnice, je za nekakšno predvajo napravil mikroskop, ki služi kot mikroprojektor. Potem je napravil

neka priznanja. Tudi v kmetijstvu imamo dve optični tehtnici, katerih ena je prav avtomatska in služi za predehtanje v laboratorijih, druga pa je mikrotehtnica, ki služi za znanstvena raziskovanja in je stokrat bolj občutljiva, kot so bile analitične tehtnice včasih pri nas.

Inženir Jenčič se je lansko leto na festivalu delu v Trbovljah postavil s tehtnico, ki je vzbudila pri ljudeh veliko in zaslužno občudovanje. Pretnar mu je s svojim delom napovedal plemeniti dvojni.

Mali Pretnarjev Janežek gleda skozi mikroskop v vodo in vidi »rbičice«. Mi pa smo dobili s Pretnarjevo pridnostjo in ljubeznijo do nove Jugoslavije stvar, ki pomeni nov uspeh v tehnični osamosvojitvi.

»Taki uspehi se ne da plačati. Mi delamo za dobrobit ljudstva in če je kje plačilo, je v tem!« Taki so ljudje na Jesenicah, kjer malo bolj v hribih cveto narciše. Zupan Cvetko — strojni ključavničar, je tudi novator in dvakratni udarnik. Jeseničani vedo, da je dal veliko iz sebe, ko je bilo treba pri posebnem dvigalu popraviti, kar je bilo narobe. Zavrtni trak pri »bagrihu« je njegovo delo. Vse je dal iz sebe, da je ta trak, ki ga dobro po-

znajo naši mehaniki, našel mesto doma in da ga ni treba uvažati od neke, kjer nas nimajo radi. »Na oči ni tako lep — napravili smo ga ročno — je prav tak, če ne boljši od tistih irakov, ki smo jih včasih za drag denar naročali drugje. Sebi in ljudstvu nove Jugoslavije pa smo prihranili devize!« Zupan je tako odkrito povedal te besede, da dobi njegovo delo stokrat večjo vrednost! Ima družino in tri male otroke. Pravi, da bodo zrasi in dobre državljanje.

France Pavlin je tudi strojni ključavničar in novator. Povedal je, da je šel takoj po osvoboditvi v Ljubijo v Bosno. Tam sta z Zupanom »zadržala« bager, ki je bil na pol uničen. Pripeljala sta ga na Jesenice, kjer sta stroj, ki koplje zemljo, ne samo popravila, ampak sta mu dala tudi nov zavrtni trak.

»Misel je dala misel, beseda beseda, včasih sva se z Zupanom tudi »skregala«, če je bilo treba. Ta najin tovariški preprič pa je dal domovini zavrtni trak, o katerem je že Zupan dobro povedal.« je pritril Pavlin.

Ti trije ljudje, ki jih vidimo na sliki, so ljudje izredno dobre volje. Veselo delajo in z dobrodušnim smehom korakajo v našo lepo bodočnost.

Junaki dela v mariborskih podjetjih

V izpolnjevanju ogromnih nalog našega petletnega plana so se izkazali tudi delovni kolektivi mariborskih tovarn in podjetij. Ob našem delavskem prazniku, prvem maju, bo razglašena dolga vrsta udarnikov, racionalizatorjev in novatorjev.

V delavnici drž. železnice je uslužben kot ključavničar-normirer tovarniš Jože Štefič, ki je razglašen za racionalizatorja. S tem, da je izdelal nova navodila, skice in risbe za postavljanje ventilkega krmila pri lokomotivah, je omogočil hitrejšo in točnejšo delo. Njegove novice in izkušnje pomenijo lep tehnični napredek in jih bodo uporabili v vsej državi.

V mehaničnem oddelku delavnice je zaposlen kot ključavničar Franjo Štefanič. V neumornem prizadevanju za zboljšanje priprav in načina dela je rekonstruiral batne masilke pri parnih cilindrih lokomotiv, s čimer je prihranil dragocen material in omogočil tudi znaten prihranek delovne sile. Ker predstavlja njegovo delo važno tehnično pridobitev, je dobil častni naziv novatorja.

Tovariš Avdo Hota je strugar v mehaničnem oddelku. Doma je iz Bosne in mu je sedaj 35 let. Je izredno strokovno sposoben, pokazal pa je tudi veliko poizrtvovalnost ter je vzor discipliniranega delavca. Kljub temu, da ni mu normo na lastni predlog zvišali, jo stalno presega za 30 do 40%. Sedaj je že tretjič razglašen za udarnika.

Cevprav je bil proizvodni plan železnice letos povečan za 16%, je delovni kolektiv v prvem četrtletju, svojo proizvodno nalogo ne le izpolnil, ampak tudi presegel. Na obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte so v Tovarni splošnih

metalnih konstrukcij razglasili 52 novih udarnikov, med njimi tudi 8 petkratnih udarnikov in enega sedemkratnega udarnika.

Tov. Andrej Ložinšek je pričlen avtogenski rezalč. Ves delovni kolektiv je ponosen nanj, saj je bil že sedmič razglašen za udarnika in hkrati za najboljšega delavca v podjetju. S svojo izredno vztrajnostjo in sposobnostjo stalno presega delovno normo za 55 do 70%; v januarju jo je prekorajil celo za 82%. Je zaveden delavec in se stalno trudi za napredek. Prirezuje dele, ki so potrebni za konstrukcije mostov. Skrbno pazi na to, da je čim manj odpadkov pri materialu in da z racionalnim delom čimveč prihrani. Pridno se udeležuje tudi v sindikatu. Svoje znanje prenaša tudi na druge tovarise. Delo za skupnost mu je najbolj pri srcu.

Tovariš Franc Kamenik je novator. Po poklicu je kovač, v podjetju pa opravlja težko in odgovorno nalogo šefa-normirca. Stalno študira in si prizadeva, kako bi se skrajšalo delo in izboljšali pogoji dela. Izumil je napravo za merjenje pri rezanju pločevine za mostne konstrukcije, ki omogoča hitrejšo tempo dela in skrajšanje potrebnega delovnega časa na polovico. Nedavno pa je generalni direktorji predložil nov izum prirezovalnega aparata za avtogeno rezanje pločevine, ki bo prinesel velik preokret v kovinski industriji. Tovariša Kamenika vsi tovarisi visoko cenijo in ga spoštujejo kot zavrednega delavca. Kot tajnik sindikalne podružnice se prav tako zelo udeležuje in žrtvuje. Ves svoj prost čas posveča strokovnemu delu. Pri gradnji pančevskega mostu je bil lani odlikovan z redom dela.

Končno se moramo spomniti tudi pionirjev naše kmetijsko-strojne službe, ki se prav te dni trudijo z vsemi silami, da bi čim več doprinesli za izpolnitev setvenega plana. 53 traktoristiških brigad s 196 traktoristi in 53 brigadirji tekmuje, katera bo več in bolje obdelala orno zemljo, ki bo vanjo posejano seme nove letine. Odprto je še vprašanje znanih brigad in najboljšega traktorista, ker bo boj za zmago do konca trd in zagoren. Morda bo zmagovalca »Seškova brigada«, ki orje v Kočevju, morda brigada »Penski dvor«, ki orje v v Penski dolini, morda brigada v Turnišču, ki jo vodi brigadir Srečko Vavpotič, in ki je prekorajila prvi dekadni plan za 501%. Tudi prvi uspehi traktoristov so zelo lepi. Polvalvo zaslužijo Mirko Steker, traktorist brigade v Radvanju, ki je v prvi tekmovalni dekadi prekorajil normo za 45% in prihranil 22% goriva, Franc Vuk, traktorist brigade v Cirkovcih, ki je prekorajil normo za 54% in prihranil 52% goriva, Ivan Car, traktorist »Letečih brigad« v Kočevju, ki je prekorajil normo za 34% in prihranil 48% goriva, Ivan Benčina, traktorist iste brigade, ki je prekorajil normo za 29% in prihranil 31% goriva, Anton Dvoržak, traktorist brigade v Selih, ki je prekorajil normo za 31% in prihranil 25% goriva, Miha Zmave, traktorist iste brigade, ki je prekorajil normo za 49% in prihranil 33% goriva, Aleksander Kovčič, traktorist brigade na Verdru, ki je prekorajil normo za 74% in prihranil 19% goriva, Marjan Selan, traktorist iste brigade, ki je prekorajil normo za 16% in prihranil 68% goriva itd.

Vsi ti in še mnogi drugi uspehi, ki jih je doseglo naše kmetijstvo v izpolnjevanju letošnjih nalog, upravičujejo našega delovnega kmeta, da se bo pridružil s ponosom današnjim praznikom dela. Skupno z delavcem in delovnim izobraženecem bo v njihovem okviru pokazal, koliko je bilo na vasi doslej storjenega za napredek kmetijstva, kakšne naloge ga še čakajo in kako jih bo izvedel.

Počastimo tudi borce za napredek kmetijstva

Kakor tolikokrat doslej pri delu, se bo danes tudi v praznovanju prvega maja manifestirala čvrsta povezanost delavca, kmeta in inteligentne, ki je graniti temelj naše borbe. naše graditve in utrjevanja priborjene svobode. Praznik dela bo praznovala tudi naša vasa. Tudi kmetije in kmetijski delavci bodo korakali v prvomajskih sprevodih skupno z industrijskimi delavci, rudarji, železničarji in stavbinji, tudi kmetije bodo imeli po vaseh prvomajске proslave.

Na njih bodo pokazali, kako se naša vasa naglo politično, gospodarsko in kulturno aktivizira, kako se ustvarja trdna zveza med mestom in vasjo in kako se na vasi polagajo prvi temelji socialističnega napredka.

Udarnikom, novatorjem in racionalizatorjem v industriji, rudarstvu, prometu in na gradnjah se bodo danes s ponosom pridružili prvi kmetijske borci za višje hektarske donose. kmetije, ki izpolnjujejo setveni plan, ki so zavedno izpolnili vse svoje dolžnosti do skupnosti, ki pazljivo sledijo strokovnim navodilom naših oblasti, kako obdelati zemljo, da bi rodila več, ki orjejo s traktorji, uporabljajo v vedno večjem obsegu stroje, sodelujejo v vseh poljedelskih sadjarskih, živinorejskih in drugih kmetijskih akcijah itd. Pridružili se jim bodo vsi tisti, ki si zavestno in

pošteno prizadevajo, da bi naše kmetijstvo čim prej krenilo po poti napredka. Na častnem mestu z njim bodo stopali naši graditelji zadrnih domov, ki so tako razumeli dalekosežni pomen pobude in jo z premišljeno in dejstvom, člani naših kmetijskih obdelovalnih zadrug in naš kmetijski delavci, ki delajo na državnih posestvih.

Prvi maj bo tako manifestacija so lidarnosti in borbenosti našega delovnega ljudstva. Po vseh naših delovnih kolektivih bodo ob tej priložnosti počastili tiste tovarise in tovarise, ki so se najbolj izkazali v prvomajskem tekmovalnem, naše udarnike, novatorje in racionalizatorje. Prav je zato, da tako priznanje, kolikor nam dopušča zbrani podatki, izrečemo tudi tistim posameznikom delovnim kolektivom in skupinam ki so se posebno izkazali v preteklih mesecih pri delu na vasi, pri gradnji zadrnih domov in v izpolnjevanju setvenega plana.

Nedvomno zaslužijo največje priznanje tiste naše vasi, v katerih so danes dograjeni novi zadrni domovi. Takih vasi je 21, ker se bomo dosedanjim 6 dograjenim zadrnim domovom prav danes pridružilo 15 novih po raznih okrajih naše domovine. S svojo zavestnostjo, organizatorično sposobnostjo, z vzgledom

sodelovanjem vaščanov so te vasi pokazale, da so in da hočejo biti v prvi bojni vrsti za gospodarski in kulturni napredek naše vasi. Cven in Predmeja, Medana in Dol pri Litiji, Trata in Dobrič, Vrhovlje in Vrbje, to so poleg drugih vasi, ki so že dogradile svoj zadrni dom, tiste vasi, ki bodo v zgodovini razvoja zadrništva in rekonstrukcije našega kmetijstva zapisane na najvidnejšem mestu. Letos bo v Sloveniji zgrajenih več sto zadrnih domov, te vasi pa se bodo lahko vedno ponašale, da so bile prve med prvimi.

Drugo važno delo, kjer naši kmetije danes praktično manifestirajo svojo voljo do napredka in do izpolnitve nalog petletnega plana, je pomladanska setev in z njo združene naloge. Tudi v izpolnjevanju teh nalog, se je izkazalo veliko kolektivov. Sežanski okraj, ki je prvi izpolnil in prekorajil plan sklepanja pogodb za pridelovanje semen, izvaja prav lepo tudi vsa druga setvena dela. V izvajanju setvenega načrta so se z dobro evidenco in dobrim delom izkazali tudi moziški, krški, murskoboški, tolniški, gornjeradganski in novomeski okraj.

V zadrnem sektorju so se naše kmetičke obdelovalne zadruge marljivo in vestno pripravile na letošnje pomladansko setev. Uspešno izpolnjujejo svoj plan pridelovanja semen, prav tako pa tudi vse druge setvene naloge. Največje priznanje pa zasluži kmetička obdelovalna zadruha »Edvarda Kardelja« v Apačah, ki je svoj setveni plan že v celoti izvršila.

Naša državna posestva, ki so jim letos naložene velike proizvodjalne in investicijske naloge, prav nič ne zastajajo. Skoraj vsa posestva, z izjemo državnega posestva na Kočevskem, kjer so izredni pogoji nekoliko zavrlj razvoj setvenih del, so doslej izvedla vsa setvena dela po časovnem načrtu. Danes je že gotovo, da bodo svoj setveni plan izpolnila stodostojno, v mnogih kulturah pa so ga že prekorajila. Ker delajo danes po državnih posestvih kmetijski delavci po normalni in po brigadnodelovni metodi, bo naše kmetijstvo dobilo kmalu tudi prve udarnike. Dva udarnika pa sta bila že razglašena, in sicer na državnem posestvu na Verdru, kjer sta si udarniški naslov zaslužila poljski delavec Franc Ključar in kolar Franc Žibert.

Končno se moramo spomniti tudi pionirjev naše kmetijsko-strojne službe, ki se prav te dni trudijo z vsemi silami, da bi čim več doprinesli za izpolnitev setvenega plana. 53 traktoristiških brigad s 196 traktoristi in 53 brigadirji tekmuje, katera bo več in bolje obdelala orno zemljo, ki bo vanjo posejano seme nove letine. Odprto je še vprašanje znanih brigad in najboljšega traktorista, ker bo boj za zmago do konca trd in zagoren. Morda bo zmagovalca »Seškova brigada«, ki orje v Kočevju, morda brigada »Penski dvor«, ki orje v v Penski dolini, morda brigada v Turnišču, ki jo vodi brigadir Srečko Vavpotič, in ki je prekorajila prvi dekadni plan za 501%. Tudi prvi uspehi traktoristov so zelo lepi. Polvalvo zaslužijo Mirko Steker, traktorist brigade v Radvanju, ki je v prvi tekmovalni dekadi prekorajil normo za 45% in prihranil 22% goriva, Franc Vuk, traktorist brigade v Cirkovcih, ki je prekorajil normo za 54% in prihranil 52% goriva, Ivan Car, traktorist »Letečih brigad« v Kočevju, ki je prekorajil normo za 34% in prihranil 48% goriva, Ivan Benčina, traktorist iste brigade, ki je prekorajil normo za 29% in prihranil 31% goriva, Anton Dvoržak, traktorist brigade v Selih, ki je prekorajil normo za 31% in prihranil 25% goriva, Miha Zmave, traktorist iste brigade, ki je prekorajil normo za 49% in prihranil 33% goriva, Aleksander Kovčič, traktorist brigade na Verdru, ki je prekorajil normo za 74% in prihranil 19% goriva, Marjan Selan, traktorist iste brigade, ki je prekorajil normo za 16% in prihranil 68% goriva itd.

Vsi ti in še mnogi drugi uspehi, ki jih je doseglo naše kmetijstvo v izpolnjevanju letošnjih nalog, upravičujejo našega delovnega kmeta, da se bo pridružil s ponosom današnjim praznikom dela. Skupno z delavcem in delovnim izobraženecem bo v njihovem okviru pokazal, koliko je bilo na vasi doslej storjenega za napredek kmetijstva, kakšne naloge ga še čakajo in kako jih bo izvedel.

Veselo in zdravo v prvi maj! Naši novatorji z Jesenic: Pavlin, Zupan in Pretnar

Prvi maj v deželi imperializma

Ko so ameriški imperialisti zgrabili zastavo padlega fašizma, je dejal Henry Wallace, da bo združila ves svet proti Ameriki in razdelila ameriško ljudstvo. In glej, že letos, ko bo delovno ljudstvo vsega sveta praznovalo Prvi maj z bilancami dela v preteklem letu in si dalo naloge za prihodnje leto, bo ena njegovih glavnih parol — borba proti ameriskemu imperializmu Ker ni dežele in ljudstva, ki ga ne bi ogrozil.

Pri tem pa se redkokdaj omenja ameriško ljudstvo. Izgleda, kot da je cela Amerika v znamenju imperializma in silijo se sodeb: Kaj je s tem ljudstvom? Kaj dela?

Ni treba dolgo živeti v Ameriki, da ugotovimo, kako se ameriško ljudstvo bori. Ne bori se tako kot grško ljudstvo, tudi način borbe je drugačen. Grško ljudstvo vidi jasno in odkrito pred seboj sovražnika. Na ameriško ljudstvo pa imperialisti streljajo z drugim orožjem. Vojsko in policijo uporabljajo samo v skrajni sili, proti stavkoječim, upornikom in črnem. V borbi proti ameriskemu ljudstvu uporabljajo sistematično posevno druga, mnogo bolj prefinjena sredstva.

Nekaj primerov take borbe: Medtem ko se pri nas borimo proti

nepismenosti, pa je ameriškim oblastnikom največ do tega, da bi ljudstvo ne znalo čitati in pisati. Nadzornikom po tovarnah so najljubši tisti delavci, ki zadržajo na papir samo krlež namesto imena in znajo garati kot sužnji brez gojdnjara.

»Da bi te raznesla atomska bomba,« je najnovejša posvka tovarniških nadzornikov, kadar zalotijo delavca pri branju.

Dnevni časopis so glavna in po večini edina literatura, ki pride v roke povprečnega Amerikanca. Za 10 centov oba na teden okrog četrtil kilograma takih časopisov. Njihovo senzacionalno vsebino razberemo že iz samih velikih naslovov. Toda navadno ne prečita niti teh naslovov: med družinski člani nastane prava bitka za »funny papers«, to je 10 lističev v pisanih barvah in karikaturah. Za to vrsto novinarstva ni potrebno, da zna prečitati deset besed pod sliko, prireje to kot za otroka, da govore same.

Film povsem odgovarja izjavi, ki so jo te dni dali washingtonski predstavniki pri uvozu filmov v ameriško ceno Nemcije. »Filmi morajo kratkočastiti, da bi gledalci pozabili na skrbi, ki jih more-

Radio igra veliko vlogo. Medtem ko človeko poslušata program, ki mu je všeč, mu zavzoni telefon, ali potrka nekdo na vrata.

»Halo, ali poslušate našo radio-pojstvo,« vprašuje glas. »Če jo poslušate, boste dobili veliko nagrado.«

Ce zna poslušalec natančno ponoviti, kar je govoril speaker, je nagrada njegova. In ljudstvo poslušata. Poslušata cela družina, in si zapomni vsako besedo, pripravljena, da takoj ponovi, če bi nancrkar pozvonila postaja, ki daje za tak napor tako sijajne nagrade. Možgani pa vsrkavajo in osvajajo, če hočeš ali ne.

V radio pa se sliši samo to, kar je v interesu ameriških imperialistov. Vse ostalo obsojajo kot sovražno, protiameriško.

Najpogostejša preganjanja vprizarjajo prav pred prazniki Prvega maja. Vsa sredstva uporabljajo, da bi jih onemogočili in prikazali Prvi maj kot nekaj tujega, »importiranega in vsiljenega iz tujih dežel.«

Zato ni čudno, da so danes v Ameriki ljudje, ki ne vedo, da je nekdo vprav ameriško delovno ljudstvo dalo ostalemu svetu iniciativno za praznik Prvega maja, ki je dan mednarodne solidarnosti delovnega ljudstva, da se je Prvi maj pod vplivom mednarodnega delavskega pokreta rodil v sami Ameriki, iz prelite

krvi sinov ameriškega delavskega razreda in to že pred sedem in petdesetimi leti v borbi za delavske pravice, za osemurni delovnik.

In vendar ameriško ljudstvo ni izpustilo niti enega Prvega maja, da ga ne bi proslavilo.

V preteklem letu so vpriporili neverjeten pritisk, da bi praznika ne proslavljali. Vendar so Prvi maj praznično proslavljali po cel Ameriki. Solidarnost ameriškega delavskega razreda z delavskim razredom vsega sveta je izrazil proglas Komunistične partije ZDA: Ko se bomo mi, ameriški delavci, zbrali v dvorane na mitingih, ko bomo korakali po mestnih ulicah naše dežele, tega Prvega maja, bomo korakali ramo ob ramo z delavci vsega sveta, prežeti z duhom mednarodnega tovarstva, kateremu je dal priznanje predsednik Lincoln, ko je izjavil, da je »najtrdnjša vez človeških simpatij izven družinskih vez tiska, ki združuje vse delovno ljudstvo vseh narodov in jezikov.«

V preteklem letu so podvzeli vse mere, da bi ne proslavljali Prvega maja v Pittsburgu in okolici, v centru jeklenih trustov. Oblastnikom, velekapitalistom se je posebno zamerilo delavstvo te črne doline, »kjer katero se lahko voziš ure in ure, pa sta pot in nebo osvetljeni samo s peklenskim ognjem iz tovarn, v

katerih vsako noč izgorevajo življenja delavcev: od 16.500 umrlih, 1800 stalno nesposobnih in 2.000.000 pokodovanih ameriških delavcev v industriji preteklega leta, jih je največji del iz doline. To je kraj, kjer izgleda polne kakor polnoč. Ko se človek zjutraj prebudi v sobi z zaprtimi okni, je ves sajast po obrazu. Preteklega leta pred praznikom Prvega maja je ta črna dolina vrela od nemirov in štrajkov. Delavstvo, ki med vojno ni dopustilo nobenega štrajka, da bi čimprej zmagovalo nad fašizmom, je bilo vmenjeno zaradi protikrepu, zaradi uvajanja fašizma v deželo, zaradi ogroženega miru. Celo leto so bili štrajki in so se vrstili spopadi. Delavska kri je močila zemljo. Približeval se je Prvi maj in delavstvo je z veliko radostjo in nestrpnostjo pričakovalo Judina Denisa, sekretarja Komunistične partije Združenih ameriških držav.

Prepovedali so praznovalo na Pittsburgskih ulicah. Z največjimi težavami so pridobili za praznovalo eno od velikih mestnih dvoran, daleč od središča. Na predvečer praznovalo so časopisi prinesli vest, da je Denis aretiran, češ ime, ki ga nosi, sploh ni njegovo, on je nek tuj agent. Cevprav so vedeli, da Denis ne bo govoril, je velika množica delavcev prišla v dvorano, kjer je bil miting prepovedan. Tramvaje na katerih se je vozilo ljud-

stvo na miting, so spremljali policaji in skrivni agenti iz vseh predmestij, da bi točno zapisali ime vsakega udeleženca. In vendar so proslavile Prvi maj nestrane ljudske množice, ki so demonstrirale proti Trumanovi doktrini, proti brezposelnosti, proti visokim cenam, proti rasni in nacionalni diskriminaciji in za trajni mir, za ljudsko demokracijo, za solidarnost z delavskim razredom celega sveta. Ljudstvo je bilo tako navdušeno in pripravljeno za borbo, da policija ni tvegala razbijati miting.

Najlepše praznovalo Prvega maja so bile med vojno v

Priveditve 1. maja v Ljubljani

- 1. Letni kino Tivoli ob 14: Piskuturna akademija.
2. Otroško igrišče Tivoli ob 15: Koncert godbe »Starice«.
3. Igrišče FD »Zeleničari« ob 15: Turnir med nogometnimi moštvi Ljubljane in motorne dirke.

Kino »Unione«: Piskuturna parada v Moskvi 1947. — Sovjetski film.
Kino »Sloga«: Aleksander Parhomenko — Sovjetski film.
Kino »Moskva«: Maksimova mladost. — Sovjetski film.

Udeležencev proslave 1. maja v Ljubljani

Kosilo za udeležence 1. majske proslave bo pripravilo nad 100 gostinskih obratov v območju mesta Ljubljane. Da bo mogoče veliko število udeležencev naravno razporediti in to obrabiti, je potrebno, da dvignemo vodje skupin, ki naj štejejo na najmanj 10 ljudi, za reflektirane kosila nakaznice v času od 4. do 13. v informacijski pisarni 1. maja na Cankarjevi cesti (nasproti ministrstva za trgovino in preskrbo).

Izšla je 1. številka Organizacijskega vestnika

Te dni je izšla 1. številka Organizacijskega vestnika, glasila IOOF Slovenije, ki je namenjen glasilo aktivistom Fronte. List bo obravnaval politična in gospodarska vprašanja s posebnim ozirom na organizacijsko delo in bo tako v veliko pomoč našim aktivistom. Služil jim bo kot priložnost, dajal bo pojasnila za delo množičnih organizacij, o njihovih medsebojnih odnosih in o odnosu teh organizacij do Osvobodilne fronte. Da je tak list potreben, je pokazalo delo frontnih organizacij in dnevna praksa sploh. V list bodo morali pisati naši aktivisti, da se bodo na ta način reševala in pojasnjevala vprašanja organizacije. Tako se bo list izločeval v tribuno in bo na konkretnih primerih pokazal, kako je treba delati, oziroma podčrtal slabosti dela, kar je prav tako važno.

List je bil razposlan vsem krajevnim odborom OF in delno aktivistom. Seveda bo število naročnikov naraslo in sicer toliko bolj, kolikor bolj si bo list utrl pot kot resnični kolektivni organizator. Naročila se pošiljajo na uredništvo in naj vsebujejo polni naslov in pošto območja, v katero tisti kraj spada. Uredništvo »Organizacijskega vestnika« IOOF Slovenije, Ljubljana, Erjavčeva cesta št. 12.

Delodajalcem in zavarovalcem

Državni zavod za socialno zavarovanje, Filijala v Ljubljani, obvešča: S. 1. majem 1948 se izločijo iz pristojnosti DZSZ - Filijale v Ljubljani in vključijo v pristojnost DZSZ - Filijale v Ajdovščini spodaj navedeni krajevni ljudski odbori in sicer: 1. KLO Hotedričica in KLO Trate, ki spadata pod okrajni LO v Idriji; v socialno zavarovalnih zadevah se vključita v pristojnost ekspoziture DZSZ v Idriji.

2. KLO Babno polje, KLO Iga vas, KLO Stari trg, KLO Lož, KLO Nova vas, KLO Grahovo, KLO Velike Bloke, KLO Ravnik, KLO Cerknica, KLO St. Vid, KLO Cajnarje, KLO Begunje, KLO Dolenja vas, KLO Otava, KLO Bežuljak, KLO Rakek, KLO Laze, KLO Učec, KLO Planina, ki spadajo pod okrajni LO v Postojni; v socialno zavarovalnih zadevah se vključijo v pristojnost ekspoziture DZSZ v Postojni.

3. Pomožimo vse delodajalce s področja nastetih krajevnih ljudskih odborov, da od 1. maja 1948 dalje izvršujejo vse svoje prijavitelne dolžnosti pri pristojnih ekspoziturah v Idriji oziroma Postojni, posebej pa še delodajalce I. skupine, ki obravnavajo zavarovalne prispevke s plačilnimi listami, da te liste predlagajo odslej omenjenima ekspoziturama in ne več Filijali v Ljubljani.

Prav tako naj delodajalci vplačujejo vse do 30. aprila 1948 še neplačane kakor tudi tekoče prispevke izključno samo na glavni tekoči račun Filijale DZSZ v Ajdovščini pri Narodni banki, podružnici v Ajdovščini (štev. tek. računa 613-92.000-0), ker so vsi tekoči računi delodajalcev po stanju na dan 30. aprila 1948 oddani Filijali DZSZ v Ajdovščini.

Ravno tako pozivamo vse zavarovalce, zaposlene na navedenem področju, da od 1. maja 1948 dalje uveljavljajo svoje pravice iz socialnega zavarovanja pri omenjenih ekspoziturah v Idriji in Postojni, kamor bodo tudi zavodovi zdravniški predlagali vse potrebne bolniške listine.

Vse bolnišnice, razne ustanove in podjetja, ki imajo terjati kakršne koli stroške iz naslova socialnega zavarovanja za zavarovalce, zaposlene na področju nastetih krajevnih ljudskih odborov, ter za njihove rodbinske člane, pozivamo, da svoje listine in račune predlagajo odslej ekspoziturama v Idriji in Postojni.

Zavarovalci, ki so zaposleni pri delodajalcih II. skupine in so upravičeni prejemati otroške doklade, bodo od 1. maja 1948 dalje prejemali te doklade od ekspozitur v Idriji in Postojni in ne več od Filijale v Ljubljani, zato naj se v vseh zadevah otroških doklad obračajo na te ekspoziture.

Državne oblasti, ustanove in podjetja iz zgoraj omenjenega področja, ki odvajajo 6,8% prispevek, bodo ta prispevek nakazovala od 1. maja t. l. dalje naravnost Filijali v Ajdovščini, dočim bodo koristniki zdravstvene zaščite (državni uslužbenci, upokojenci itd.), ki preživajo na omenjenem področju, uveljavljali svoje pravice iz te zaščite pri ekspozituri v Idriji oziroma Postojni.

2. maja, ob 19.30: Borodina: Knez Igor. Red G. Gostovanje Valerije Hey-belov.
3. maja, ob 19.30: Borodina: Knez Igor. Red E. Gostovanje Valerije Hey-belov.
4. maja, ob 19.30: Kostina: Kevinkov. Red Sreda.
5. maja, ob 19.30: Knez: Carman. Red Sreda.

OPERA V MARIBORU
Nedelja, 2. maja, ob 20: Puccini: »Ma-dame Butterfly«. Izven. Čede mlčan.
Sreda, 5. maja, ob 19.30: Gounod: »Faust«. Za simfonike. Vstopnice v prodaji tudi za ostalo občinstvo.
Nedelja, 9. maja, ob 20: »Iro s onega sveta«. Izven.

POSEBNE VOZNE SKUPIN Z LADJAMI, Obveščamo vse šole, sindikale, frontovske in druge množične organizacije, ki pripravljajo vožnje na življenjske in zaščitne obremenitve ljudi neobhodno potrebno, da te ekskurzije vsaj 10 dni prej prijavijo Jadranski linijski plovilni na Reki, ali Putniku zaradi rezerviranja prostora. Potrebno je navesti dan potovanja progo in predvideno število udeležencev. Neprilavljene ali prekrajšane prijavitelne skupine ne bodo mogle potovati. JADRANSKA LINIJA, SKA PLOVIDBA. 900-n.

ZVEZA BORCEV PLANINA NAD SEVNIKO, privedi v nedeljo 9. maja v spomin na partizanske dni veliko veselico na Starcem gradu na prostem. Vabijo se vsi partizanski, ki so bili od 19. do 20. maja 1948. Vabijo se tudi tisti, ki so bili v tistem času v bližini. Vabijo se tudi tisti, ki so bili v tistem času v bližini. Vabijo se tudi tisti, ki so bili v tistem času v bližini.

Ordinacija, Prof. dr. Ješe sprejema od 3. maja (razen ob sobotah) od 2 do 4 popoldne. 882-n.
Podružnica št. 7 krojev in modstev, obvešča člane, da bo množični sestanek v sredo, 5. maja, ob 19. v sobi EES. Blesivca cesta. Obvezno zaradi potrošniških potrebil. Odbor! 889-n.

Koncerti
Izredno zanimivo priveditve bo moji tisti, v nedeljo ob 20. v veliki filharmonični dvorani. 135 članska romunska skupina iz Temišvara bo nastopila s svojimi pesmimi slikskim repertoarjem. Predvsem imajo na izvedbo plesov pa tudi romunskih narodnih pesmi. Predprodaja v Knjižarni muzikalni. 890-n.

Radio Ljubljana, Maribor in Sl. Primorje
SPORED ZA SOBOTO
Ves današnji spored je posvečen 1. maju prazniku delovnega ljudstva! Oddaja se bo začela ob 6.00 in bo trajala neprekinjeno do 24.00. Na sporedu so zjutraj budnice, vojaški zbori ter borbene in delovne pesmi. Ob 11.00 bo prvomajski oddaja Jugoslovanske armade, nato glasbeni koncerti, ki jih bo vodil orkester Radia Ljubljana, nato sledi orkestralna glasba, ob 16.00 pa prvomajski gospodarski reportaža. Ob 18.00 je na sporedu oddaja »Slovenija slavi 1. maj« ob 19.00 tedenski znanje politični pregled, ob 20.00 pa glasna igra po romani Maksima Gorkoga »Matjaž«. Po poročilih Zvezne postaje Beograd je na sporedu večja glasba do polnoči.

Čas poročil ostane ves dan neprekinjen, nato objava v malih oglasov na naših prvomajskih četnikih in pozdravi naših delovnih kolektivov.
Sporod za nedeljo
8.00 Igra Mali ansambel Radia Ljubljana. 8.30 Napoved časa, poročila, objava glasbene sporeda in tromusniška napoved. 9.00 Kasal liynek, Macha - maj. 10.00 Dopoldanski simfonični koncert. 11.00 Igra harmonični zbor »Kajuh« p. v. Janeza Kuharja. 11.20 Novosti iz našega arhiva ples. 12.00 Dora Pejačević: Igra v G-dur in E-dur. 13.00 Počasna igra v E-dur. 14.00 Napoved časa in poročila. 14.25 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 15.00 Počasna igra v E-dur. 15.30 Kar si kdo želi. 16.30 Napoved časa in poročila. 16.50 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 17.00 Počasna igra v E-dur. 17.30 Napoved časa in poročila. 18.00 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 18.30 A. Borodina: »Knez Igor« - opera v štiri dejanjih. (Prenos iz Sloven. narod. gledališča.) V odmorih prenos tedenske znanje-političnega pregleda in poročil iz Beograda.

Sporod za ponedeljek
6.00 Veder jutranji spored, vmes poročila, pregled dnevnega sporeda in jutranje tednjača. 7.00 Radijski koledar, iz današnjih časopisov, objave 7.10 Igrajo slavni virtuozji. 7.30 Napoved časa in poročila. 7.45 Jugoslovanska narodna glasba. 8.00 Napoved časa in poročila. 8.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 8.30 Napoved časa in poročila. 8.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 9.00 Napoved časa in poročila. 9.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 9.30 Napoved časa in poročila. 9.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 10.00 Napoved časa in poročila. 10.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 10.30 Napoved časa in poročila. 10.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 11.00 Napoved časa in poročila. 11.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 11.30 Napoved časa in poročila. 11.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 12.00 Napoved časa in poročila. 12.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 12.30 Napoved časa in poročila. 12.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 13.00 Napoved časa in poročila. 13.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 13.30 Napoved časa in poročila. 13.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 14.00 Napoved časa in poročila. 14.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 14.30 Napoved časa in poročila. 14.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 15.00 Napoved časa in poročila. 15.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 15.30 Napoved časa in poročila. 15.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 16.00 Napoved časa in poročila. 16.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 16.30 Napoved časa in poročila. 16.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 17.00 Napoved časa in poročila. 17.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 17.30 Napoved časa in poročila. 17.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 18.00 Napoved časa in poročila. 18.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 18.30 Napoved časa in poročila. 18.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 19.00 Napoved časa in poročila. 19.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 19.30 Napoved časa in poročila. 19.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 20.00 Napoved časa in poročila. 20.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 20.30 Napoved časa in poročila. 20.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 21.00 Napoved časa in poročila. 21.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 21.30 Napoved časa in poročila. 21.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 22.00 Napoved časa in poročila. 22.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 22.30 Napoved časa in poročila. 22.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 23.00 Napoved časa in poročila. 23.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 23.30 Napoved časa in poročila. 23.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 24.00 Napoved časa in poročila. 24.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 24.30 Napoved časa in poročila. 24.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 25.00 Napoved časa in poročila. 25.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 25.30 Napoved časa in poročila. 25.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 26.00 Napoved časa in poročila. 26.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 26.30 Napoved časa in poročila. 26.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 27.00 Napoved časa in poročila. 27.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 27.30 Napoved časa in poročila. 27.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 28.00 Napoved časa in poročila. 28.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 28.30 Napoved časa in poročila. 28.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 29.00 Napoved časa in poročila. 29.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 29.30 Napoved časa in poročila. 29.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 30.00 Napoved časa in poročila. 30.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 30.30 Napoved časa in poročila. 30.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 31.00 Napoved časa in poročila. 31.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 31.30 Napoved časa in poročila. 31.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 32.00 Napoved časa in poročila. 32.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 32.30 Napoved časa in poročila. 32.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 33.00 Napoved časa in poročila. 33.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 33.30 Napoved časa in poročila. 33.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 34.00 Napoved časa in poročila. 34.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 34.30 Napoved časa in poročila. 34.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 35.00 Napoved časa in poročila. 35.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 35.30 Napoved časa in poročila. 35.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 36.00 Napoved časa in poročila. 36.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 36.30 Napoved časa in poročila. 36.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 37.00 Napoved časa in poročila. 37.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 37.30 Napoved časa in poročila. 37.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 38.00 Napoved časa in poročila. 38.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 38.30 Napoved časa in poročila. 38.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 39.00 Napoved časa in poročila. 39.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 39.30 Napoved časa in poročila. 39.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 40.00 Napoved časa in poročila. 40.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 40.30 Napoved časa in poročila. 40.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 41.00 Napoved časa in poročila. 41.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 41.30 Napoved časa in poročila. 41.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 42.00 Napoved časa in poročila. 42.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 42.30 Napoved časa in poročila. 42.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 43.00 Napoved časa in poročila. 43.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 43.30 Napoved časa in poročila. 43.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 44.00 Napoved časa in poročila. 44.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 44.30 Napoved časa in poročila. 44.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 45.00 Napoved časa in poročila. 45.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 45.30 Napoved časa in poročila. 45.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 46.00 Napoved časa in poročila. 46.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 46.30 Napoved časa in poročila. 46.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 47.00 Napoved časa in poročila. 47.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 47.30 Napoved časa in poročila. 47.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 48.00 Napoved časa in poročila. 48.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 48.30 Napoved časa in poročila. 48.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 49.00 Napoved časa in poročila. 49.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 49.30 Napoved časa in poročila. 49.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 50.00 Napoved časa in poročila. 50.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 50.30 Napoved časa in poročila. 50.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 51.00 Napoved časa in poročila. 51.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 51.30 Napoved časa in poročila. 51.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 52.00 Napoved časa in poročila. 52.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 52.30 Napoved časa in poročila. 52.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 53.00 Napoved časa in poročila. 53.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 53.30 Napoved časa in poročila. 53.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 54.00 Napoved časa in poročila. 54.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 54.30 Napoved časa in poročila. 54.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 55.00 Napoved časa in poročila. 55.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 55.30 Napoved časa in poročila. 55.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 56.00 Napoved časa in poročila. 56.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 56.30 Napoved časa in poročila. 56.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 57.00 Napoved časa in poročila. 57.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 57.30 Napoved časa in poročila. 57.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 58.00 Napoved časa in poročila. 58.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 58.30 Napoved časa in poročila. 58.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 59.00 Napoved časa in poročila. 59.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 59.30 Napoved časa in poročila. 59.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 60.00 Napoved časa in poročila. 60.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 60.30 Napoved časa in poročila. 60.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 61.00 Napoved časa in poročila. 61.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 61.30 Napoved časa in poročila. 61.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 62.00 Napoved časa in poročila. 62.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 62.30 Napoved časa in poročila. 62.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 63.00 Napoved časa in poročila. 63.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 63.30 Napoved časa in poročila. 63.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 64.00 Napoved časa in poročila. 64.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 64.30 Napoved časa in poročila. 64.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 65.00 Napoved časa in poročila. 65.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 65.30 Napoved časa in poročila. 65.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 66.00 Napoved časa in poročila. 66.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 66.30 Napoved časa in poročila. 66.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 67.00 Napoved časa in poročila. 67.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 67.30 Napoved časa in poročila. 67.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 68.00 Napoved časa in poročila. 68.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 68.30 Napoved časa in poročila. 68.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 69.00 Napoved časa in poročila. 69.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 69.30 Napoved časa in poročila. 69.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 70.00 Napoved časa in poročila. 70.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 70.30 Napoved časa in poročila. 70.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 71.00 Napoved časa in poročila. 71.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 71.30 Napoved časa in poročila. 71.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 72.00 Napoved časa in poročila. 72.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 72.30 Napoved časa in poročila. 72.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 73.00 Napoved časa in poročila. 73.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 73.30 Napoved časa in poročila. 73.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 74.00 Napoved časa in poročila. 74.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 74.30 Napoved časa in poročila. 74.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 75.00 Napoved časa in poročila. 75.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 75.30 Napoved časa in poročila. 75.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 76.00 Napoved časa in poročila. 76.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 76.30 Napoved časa in poročila. 76.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 77.00 Napoved časa in poročila. 77.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 77.30 Napoved časa in poročila. 77.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 78.00 Napoved časa in poročila. 78.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 78.30 Napoved časa in poročila. 78.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 79.00 Napoved časa in poročila. 79.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 79.30 Napoved časa in poročila. 79.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 80.00 Napoved časa in poročila. 80.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 80.30 Napoved časa in poročila. 80.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 81.00 Napoved časa in poročila. 81.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 81.30 Napoved časa in poročila. 81.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 82.00 Napoved časa in poročila. 82.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 82.30 Napoved časa in poročila. 82.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 83.00 Napoved časa in poročila. 83.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 83.30 Napoved časa in poročila. 83.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 84.00 Napoved časa in poročila. 84.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 84.30 Napoved časa in poročila. 84.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 85.00 Napoved časa in poročila. 85.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 85.30 Napoved časa in poročila. 85.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 86.00 Napoved časa in poročila. 86.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 86.30 Napoved časa in poročila. 86.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 87.00 Napoved časa in poročila. 87.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 87.30 Napoved časa in poročila. 87.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 88.00 Napoved časa in poročila. 88.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 88.30 Napoved časa in poročila. 88.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 89.00 Napoved časa in poročila. 89.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 89.30 Napoved časa in poročila. 89.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 90.00 Napoved časa in poročila. 90.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 90.30 Napoved časa in poročila. 90.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 91.00 Napoved časa in poročila. 91.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 91.30 Napoved časa in poročila. 91.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 92.00 Napoved časa in poročila. 92.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 92.30 Napoved časa in poročila. 92.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 93.00 Napoved časa in poročila. 93.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 93.30 Napoved časa in poročila. 93.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 94.00 Napoved časa in poročila. 94.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 94.30 Napoved časa in poročila. 94.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 95.00 Napoved časa in poročila. 95.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 95.30 Napoved časa in poročila. 95.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 96.00 Napoved časa in poročila. 96.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 96.30 Napoved časa in poročila. 96.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 97.00 Napoved časa in poročila. 97.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 97.30 Napoved časa in poročila. 97.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 98.00 Napoved časa in poročila. 98.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 98.30 Napoved časa in poročila. 98.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 99.00 Napoved časa in poročila. 99.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 99.30 Napoved časa in poročila. 99.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 100.00 Napoved časa in poročila. 100.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 100.30 Napoved časa in poročila. 100.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave.

Ljubitelji fotografije! — Oglejte si foto-razstavo, ki jo priredi delovni kolektiv foto-oddelka, urada za informacije PVLRS in revije »Tovariš« v prostorih ministrstva za socialno skrbstvo, Gajeva ulica številka 5, pritrilje.

Preskrba
DELITVE ZIVIL ZA MESEC MAJ
MLO — odelček za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike in razdele, da se pripravijo na mesec maj isti kot mesec aprila, isto je tudi priporočljivo. Razdeljevalci živil naj tekojo prizmo z delitvijo vseh živil razen kave.

ODDAJA ODREZKOV ZA MESEC APRIL
Pozivamo vse razdeljevalce reacionalnih živil in peče, da predložijo odrezke z obratni v treh izvodih za mesec april t. l. v torek 4. maja od 8. do 12 ure na pristojnem RLO, KLO.

Odločba o ceni svežega mleka
KI SE RACIONIRANO DELI MED POTROŠNIKE
Na podlagi 7. člena uredbice o določanju in kontroli cen v zvezi z vezano odkupno ceno za sveže mleko, urad za cene pri predstojstvu vlade LRS predpisuje:
1. Ceno svežega mleka, ki se racionirano deli med potrošnike, je din 7.— za liter v prodaji na drobno. Davek od prometa prav tako je v tej ceni vračunan. Prav tako je v tej ceni vračunan znižek prodajalca na drobno v iznosu 0,30 din pri literu.
2. Zadržanje in kasnost pri razdeljevanju razdeljevalca in gospodarstva, nedovoljene spekulacije in gospodarske saboteže.

Šolstvo
Izredno vsušteltje II. letnika gospodarske fakultete na univerzi v Ljubljani obveščamo, da bodo makroskopske vaje združene v roku 14 dni in to vsak dan od 17. do vključno 31. maja. Vaje so za študente iz tehnološke obvezne — Prijeve vsaj 17. maja ob 17 v mal predavalnici na fakulteti. — Dekanat gospodarske fakultete.

Radio Ljubljana, Maribor in Sl. Primorje
SPORED ZA SOBOTO
Ves današnji spored je posvečen 1. maju prazniku delovnega ljudstva! Oddaja se bo začela ob 6.00 in bo trajala neprekinjeno do 24.00. Na sporedu so zjutraj budnice, vojaški zbori ter borbene in delovne pesmi. Ob 11.00 bo prvomajski oddaja Jugoslovanske armade, nato glasbeni koncerti, ki jih bo vodil orkester Radia Ljubljana, nato sledi orkestralna glasba, ob 16.00 pa prvomajski gospodarski reportaža. Ob 18.00 je na sporedu oddaja »Slovenija slavi 1. maj« ob 19.00 tedenski znanje politični pregled, ob 20.00 pa glasna igra po romani Maksima Gorkoga »Matjaž«. Po poročilih Zvezne postaje Beograd je na sporedu večja glasba do polnoči.

Čas poročil ostane ves dan neprekinjen, nato objava v malih oglasov na naših prvomajskih četnikih in pozdravi naših delovnih kolektivov.
Sporod za nedeljo
8.00 Igra Mali ansambel Radia Ljubljana. 8.30 Napoved časa, poročila, objava glasbene sporeda in tromusniška napoved. 9.00 Kasal liynek, Macha - maj. 10.00 Dopoldanski simfonični koncert. 11.00 Igra harmonični zbor »Kajuh« p. v. Janeza Kuharja. 11.20 Novosti iz našega arhiva ples. 12.00 Dora Pejačević: Igra v G-dur in E-dur. 13.00 Počasna igra v E-dur. 14.00 Napoved časa in poročila. 14.25 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 15.00 Počasna igra v E-dur. 15.30 Kar si kdo želi. 16.30 Napoved časa in poročila. 16.50 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 17.00 Počasna igra v E-dur. 17.30 Napoved časa in poročila. 17.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 18.00 Napoved časa in poročila. 18.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 18.30 Napoved časa in poročila. 18.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 19.00 Napoved časa in poročila. 19.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 19.30 Napoved časa in poročila. 19.45 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 20.00 Napoved časa in poročila. 20.15 Zabavna glasba, mali oglas in objave. 20.30 Napoved časa in poročila. 2

Mali oglasi

Oglasni oddenek telefon šte. 38-32 vodja oddelka tel. šte. 38-33

SLUŽBO DOBE

POMOŽNA KUCHARICA ali gospodinjica pomočnica, ki zna kuhati, dobi takoj dobro službo. Ponudbe poslati na Hotel Henke, Lasko. 12174-2
FRIZERKO sprejme Zavrl, St. Vid nad Ljubljano št. 16. 12203-2
HISNO POMOČNICO, zdravo, v dobrih sprejemalnih izsekih za takoj. Ing. Pretner, Gledališka 4. 12200-2
KROJASKEGA POMOČNIKA sprejem takoj za velike kose, Lapornik Franjo, Celje, Cankarjeva 4. 12101-2
FRIZERKO, ki dela tudi v moški stroki sprejem. Račič, frizer, Celje, Tomšičev trg. 12349-2
KURIRJA, mlajšo moš, ki bi bila sposobna opravljati tudi manjša pisarniška opravila, sprejme takoj Državno gospodarsko podjetje — Uradni list LRS. 12354-2
TOVARISA, ki bi bil proti nagradi pripravljen pomagati pri delu v pisarni in na terenu in ima smisel za gospodarstvo, išče Zdrženje stepih. Zglasti se osebno s pisarnim pomočnikom od 9. do 11. v pisarni na Kongresnem trgu 16. 12200-2
DVA MLINARSKA POMOČNIKA — sprejem takoj. Ponudbe ali osebno se predstaviti pri Antonu Polancu, valjani min. Radeče pri Zid. mostu. 12301-2
IZURJENO ŠIVILJO sprejme modni salon Lukež, Vegova 8-I. 12327-2
BRIVSKEGA POMOČNIKA sprejem. D. Trebnik, Polje št. 10. 12165-2
MOJSTRA MEHANIČNE DELAVNICE z močnim izpitom in tehničnega kontrolorja, ki mora biti mehanik, namesti takoj »Ustora«, Brezice. Plača po uredbi. 12172-2
KLEPARSKEGA POMOČNIKA in valenja išče Edi Sener, kleparski mojster, Rajhenburg. 12174-2
BRIVSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj: Gjurasek Julij, Ptuj. 12177-2
DVA SAMSKA MLINARJA sprejme Zdrženje mlinskih podjetij, Ljubljana, Resljeva cesta šte. 15, pritrilje. 12175-2
KURIRKO VAJENKO in kuhinjsko pomočnico, ki bi opravljali tudi vrt, sprejme Ljudska restavracija, Domžale. 12259-2
FANT Z DEZELE, vaje kmečkih del, dobi službo z lepimi plačili. D. Semrarije Franc, Tomarjevo 24, pri Ljubljani. 12291-2
GOSPODINSKO POMOČNICO, pridno, pošteno, sprejem takoj k mali družini, Plača 1000 din. Zinka Cotar, Gnidrova 4, Smarinski, Zglasti se od 9. do 11. 12292-2
GOSPODINSKO POMOČNICO — za nesljivo in pošteno, sprejem takoj. Mezan Marija, Zagorice št. 114, Bled. 12269-2
GOSPODINSKO POMOČNICO, skrbno, sprejme takoj trilateralna družina. Stanovanje in hrana preskrbljena. — Ponudbe na podružnico SP Kranj. 12281-2

VAJENCI

MIZARSKEGA POMOČNIKA in valenja sprejme takoj Ivan Mrčun, Vizmarje 65, St. Vid - Ljubljana. 12384-3
KROJASKEGA VAJENCA ali valenja sprejme Avgust Petrovič, krojstvo, Ljubljana, Tabor 4. 11139-9

ZASLUŽEK

KOLESARJI! Prevozniska podjetja! Gume vam popravljajo vulkanizerska delavnica rajona Moste-Ljubljana, Pokopalska ulica. 11287-4
PUNČKO, staro 3 mesece, dam s vso opremo dobri ljudem proti dobri plačili. Ponudbe na ogel. oddel. pod V. dobre roke. 12185-4
DOBRO ŠIVILJO za perilo in obleke iščem za takoj. Ponudbe na ogel. oddel. pod Placem dobro. 12239-4
KXJIGOVANJE vam uredim takoj. Resni boste skrbili, ako sprostite svoje želje na ogel. oddel. pod Revizor-ekonomist. 12233-4

PRODAM

PULTE ZA TRGOVINO prodaja trgovsko podjetje »Narodni magazin«. — Več v upravi Narodnega magazina v Ljubljani, Wolfova ul. 1. 11959-3
CRNO MOSKO OBLEKO s sukno — krasno za srednjo večjo postavto — predvino blago, samo nekajkrat nošeno, in globok otroški vozicek, nov, avtomodel, prodam. Naslov v oglaš. oddelku. 12157-5
LEPO OTROŠKO STAJICO prodaja švigelj, Pietersnikova 16. 12235-5
RAZNE VRSTE EMBALAZE (zabojke, kartone itd. prodaja Narodni magazin v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1. Podrobnosti izvedo interesi vsak dan od 8. do 12. ur v embalaženem skladišču podjetja, Celovška cesta št. 50. 11960-5
LOVSKO PUSKO, dvocevno, petelin, malo rabljeno, prvovrsten strel, prodam. Lužar Alojzij, Govidol, Krmelj, Dolenjsko. 12175-5
DVE MALI KOČI za plene prodam. Olenkova ulica 21, za Smartinsko šolo. 12358-5
ZELEZNO POSTELJO z železnim vložkom prodam. Florjanska ulica 17/II, desno. 12359-3
DVA PARA PEDAL in en originalni, takoj pezo prodam. Naslov v ogel. odd. 12361-5
RAZNE VEČJE SKATLJE iz furairja, trgovski inventar in razne druge uporabne predmete prodam. Prodaj ravnika tako tudi več stvari, uporabnih za gledališke Polze se v trgovini Dolinar, Kongresni trg 4. 12373-3

Ivan Ribič - Stojan:

Ljudje onkraj reke

Roman 138

»Rekli so tako. Toda to je bila samo preteza. Švabe moras poznati! Če bi partizanov ne bilo, bi pa kaj drugega našli... Naše zemlje so lačni, to je!«
Voranc je čutil, da mu ni več za razgovor.
»Prav imate — vse nas bodo pokončali, če se jim bomo pustili.« je samo še rekel in vstal. Pogledal je na starinsko ura na steni in se obrnil h Kvedru: »Danilo se bo kmalu. Podnevi menda ne bomo v hiši, kaj?«
»Boste z kmalu šli?« je Kveder vprašal Urha.
»Ob štirih.« Tudi Urh se je ozrl na uru. »V hosti smo si za silo uredili. Saj te dni enkrat bomo pa menda dobili koga. Če ne, bo pa najpametneje, da poizkusimo sami priti do njih. Čez Dravo bo že šlo nekako, ni vrag!« Vzel je svojo koco in jo počasi zviljal. Kveder, Lekše in Komar so šli v kuhinjo in ju pustili sama. Ko je Urh zavezoval koco z vrvice, je stopil Voranc k njemu in mu pomagal.
Urh ga je pogledal skoraj hvaležno.
»Kveder mi je pravil, da si Švabe našel na domačiji...«
Voranc je molče potrdil.
Urh pa je položil zvito koco na klop in sedel zraven nje.
»Oženjen si?«
»Mhm.«

BMW VILICE, kompletne s kolecom, motorno kolo, 500 ccm, upl. 1941, gume 6x14, pripravne za priklole osebne avtomobile, prodam. Pismene ponudbe na SP Celje pod Motop. 12353-5
MOTORNO KOLO znamke AJS, 500 ccm, zelo dobro ohranjeno z gumami in rezervnimi deli, prodam. Ogled vsak dan od 12. do 14. in v nedeljo vse popoldne. Naslov v ogel. odd. 12355-5
VRAČNA IZLOŽBA s steklenim in rolojem, dobro ohranjeno, prodam. Trzinjak, Rožna dolina, Cesta VII, številka 22. 12377-5
SPREJEMNI SALON, izredno eleganten, starinski stil, napredaj. Naslov v oglašnem oddelku. 12378-5
STAJICO ZA OTROKA, dobro ohranjena, napredaj. — Medvedova ulica št. 26-I, levo. 12368-5
SIVALNI STROJ, dobro ohranjen, nepogrejljiv, ugodno napredaj. Naslov v oglašnem oddelku. 12375-5
SINGER SIVALNI STROJ, pogrejljiv, z okroglim ohišnikom, ugodno prodam. — Naslov v oglašnem oddelku »Slov. poročevalca«. 12366-5
AKUMULATOR »Sonnenschein« 6 v., 90 amp., tovarniško nov, prodam. Ponudbe s ceno pod Nov na oglašni oddelku. 12336-5
ZBENSKO KOLO, prav dobro ohranjeno, prodam. Tavčarjeva ulica št. 2, klet. 12335-5
DINAMO BOSCH, tipe 2-5-12, prodam. Avraha, Celovška cesta 80. 12347-5
SKLADIŠČNO PISARNO (kajuto) iz vezanih plošč, prenosljivo, prodam. Ogled in informacije: Javna skladišča, dnevno od 10. do 12. v skladiščni pisarni. 12333-5
KAVRSKO PUSKO Browning, kal. 16, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogel. odd. 12318-5
SARAJEVSKO PREPROGO-TEKAC, 5 m dolgo, 1 m široko in dve predposteljni preprogi prodam. Ogled od 8. do 14. Sv. Petra c. 25, dvorišče, Denonovič. 12314-5
SIVALNI STROJ, moderen, prodam. Ogled in prijaznosti v Šiški, Brejčeva ulica 8-I. 12320-5
GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, predvino blago, napredaj. Vipavska ulica številka 6. 12296-5
KRANJSKE CEBELE, nekaj panjev AZ, in nekaj praznih AZ prodam. Naslov v ogel. odd. 12258-5
GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, prodaja v avtomobilu, 26-11, desno. 12345-5
MOTORNO KOLO »Phanomen-Sacks«, 100 ccm, prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 12330-5
JEDILNICO iz čišnjeva lesa prodam po ugodni ceni. Straus Ema, mešarja, Dolenjska cesta 15. 12315-5
SOBNO OMARJE iz trdega lesa, prodam. Ogled od 12. do 15. Epih, Ilirška 16. 12310-5
MOSKO KOLO znamke Torpedo, prav dobro ohranjeno, napredaj. Ogled v nedeljo od 11. do 12. Bethovenova 4, Saveljica na ogel. odd. 12309-5
POLOVICO SPALNICE, rabljene, in belo tridelno omaro za predsobo prodam. Rožna dolina c. II-18. 12317-5
RADIOAPARAT »Grice« 3+1, manjši forma, napredaj. Lahernik Jaz, številka 15, Gosar, 12315-5
SIVALNI STROJ, pogrejljiv in globok otroški vozicek prodam. Rimska cesta I-I, desno. 12313-5
LEDENICO 115x60x50 prodam, Naslov v ogel. odd. 12310-5
KAPLJENKA OPREMA za trgovino — pult in police napredaj zaradi opustitve trgovine »Irnas«, Miklošičeva 14, Ljubljana. 12301-5
MOSKO KOLO, Dürkopp, rabljeno, z novimi plašči prodam za 8000 din. J. Ales, Veselje, 12300-5
NOV OKOPALNIK in ospalniki prodam. Izpanska c. 375. 12324-5
RADIOAPARAT, 5 cevni, malo rabljen prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 12323-5
KLANJE ZAVESE za dve okni, redno delo, prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 12321-5
ELEKTROMOTOR 6 ks, zelo dobro ohranjen in matilnično srednje ohranjeno, prodam. Greif, Trnize 22, St. J. na Dravskem polju. 12316-5
DVE ENAKI BIRMANŠKI OBLEKI, roza, svileni, lepi, prodam. Muzejska ulica 7-IV, desno. 12226-5
SIVALNI STROJ, silva naprej in nazaj, skoraj nov, prodam. Lamprecht, Smarinska cesta 15. 12315-5
TRINIRN ZBENSKI ČEVILJE, številka 38-29, svetlosivo, rjave, prodam. Naslov v ogel. odd. 12315-5
BOTRI, POZOR! Prvovrstno žepno uro prodam. Ogled v Muzejski ulici 8. 12314-5
BELA SVILENA OBLEKA in dve roza, obleki, primerno za obhajilo ali birmo, napredaj, Kolodvorska ul. 8, pritrilje. 12375-5
OKLOPNA VRATA, plinotesna, jeklena, s posebnimi zapahi, teška 450 kg, napredaj. Vprašati telefon številka 46-55. 12371-5
LESTENEC, veliko ogledalo, knjige, Larousse XX, note za klavir, kuh. tehniko, velik železni obehanski, kristal-posodo, etazno za knjige, prebr. in drugo prodam. Cesta na Rožnik 57. 12316-5
BELO SVILENO OBLEKO, dva para ženskih čevljev, žarnico za obevnanje in belo posteljo prodam. Rožna ulica 7, pritrilje. 12150-5

KUPIM

TRGOVSKO OPREMO specerijske in manufakturne stroke kupimo. Ponudbe s točnim opisom in navedbo cene na Okr. magazin Krško. 12178-6
FILATELJA! Kupim zbirke znamk, tudi s pritiski in primorska izdaja. David Cater, Trbovlje — Lok. 12180-6
20-30 MOCNIH IN ZDRAVIH rojev čebel v modernih panjih kupim, 30 rabljenih AZ panjev od zdravih čebel prodam ali zamenjam za čebele. Ponudbe na D. D. Strabljani, 12180-6
2 AVTOPLASCA 5.50-5.75 ali 6.00x12 rabljena ali nova, kupim. Ponudbe pod Opel-privat na ogel. odd. 12125-6
»UTA« VODNO ČRPALKO za globino vodnjaka in kupa. Plačam deloma v blagu, Ponudbe na ogel. odd. pod Črpalka. 12058-6

»Otrok pa nimaš, kajne?«

»Imam. Enega.«
»Enega? Jaz sem jih imel pet.«
Voranca je zbledel.
»Zakaj pravite, da ste jih imeli? Vojne bo vendar konec nekoč. Vrnili se bodo.«
V veži so zaropotali koraki. Urh pa je trudno zamahnil z roko.
»Rečem ti — če njih ne bi bilo — zase se ne bi toliko otepal, verjemi. Tako pa človek le še vedno upa...« Mislil ni končal. Fanta, ki sta prej odšla na stražo, sta se vrnila; drgnila sta si zmrzle roke in dihala vanje. »Lekše je v kuhinji,« jima je povedal.
»Čas je že, kaj?«
Potrdila sta in šla v kuhinjo. Voranc in Urh pa sta se pripravila.
»Vi nimate puške?« ga je vprašal Voranc.
»Kje pa naj jo dobim?« se je spet nasmehnil. »Z vlaka sem jim ušel.«
Voranc je brisal svojo puško in ga nenadoma vprašal:
»Kako se bo končala ta vojna, kaj menite? Tako, da bo za nas prav?«
»Tako.«
»Se pravi — da bi imeli svojo državo?«
Urh je nekaj časa pomišljal.
»Kaj pa!« je rekel potem. »Kako pa naj si drugače uredimo življenje tako, kot je nam prav!«
Lekše je odprl vrata in jo poklical.
»Že greva,« je odvrnil Voranc, vrgel puško na ramo, se pokrtil in odšel ven.
Urh mu je zamišljeno, s težkimi koraki sledil.

ENOSOBNO STANOVANJE s pritlikalnimi v Mariboru, zamejam za garsoniero ali veliko sobo v Ljubljani. Ponudbe na ogel. odd. pod Zanesliva. 12373-10
LEPO SONČNO ENOSOBNO STANOVANJE z vsemi pritlikalnimi v vrtom v novi stavbi tik tramvaja v Mostah zamenjam za dvosobno. Ponudbe pod: Takojšnja vselitve in oglašni oddelki. 12337-10
TRISOBNO VILSKO STANOVANJE v Mariboru zamenjam za enako ali manjše v Celju. Ponudbe pod Menjava na podr. SP Celje. 12346-10
SUH PROSTOR za shrambo pohištva nujno iščem. Ponudbe pod Dajem naravnih na ogel. odd. 12297-10
TRI IN POL SOBNO LEPO STANOVANJE s kopalnico in vili z vrtom v Mariboru, zamenjam za enako v Ljubljani. Ponudbe na: Kosir, Ljubljana, Tyrševa cesta 37-II. 12097-10
SOBICO, prazno ali opremljeno, išče samec, ki je ves dan odsoten. Naslov v ogel. odd. 12232-10
KOMFORTNO ENOSOBNO stanovanje v Zagrebu zamenjam za enako ali večje v Ljubljani. Ponudbe na ogel. odd. pod Ljubljana-Zagreb. 12255-10
NOVOPOKOJENKA isčeta prazno ali opremljeno sobo brez perila. Ponudbe na ogel. odd. pod Blizina centra. 12260-10
ENOSOBNO STANOVANJE s kopalnico v Medvedovi ulici zamenjam za dvosobno v centru. Naslov v oglaš. oddelku. 12289-10
TRISOBNO komfortno stanovanje v centru Maribora želim zaradi premetitve zamenjati za podobno v Ljubljani. Ponudbe na ogel. odd. pod Maribor-Ljubljana. 12248-10
OPREMLJEN KABINET v centru in plačo dam vestni osebi za dopolnilsko postrežbo. Naslov v oglašnem oddelku. 12250-10
UPOKOJENEC z ženo išče enosobno stanovanje. Pridne na ogel. odd. pod Vrhni uradnik. 12285-10
LEPO, SONČNO SOBO v centru s posebnim vhom zamenjam za drugo. — Vprašati od 12. do 14., sofer pri Slonu. 12280-10

RAZNO

V PETEK DOPOLDNE sem izgubila na zivilskem trgu denarnico z zlato verižico, dvema listkoma za dvaj popravljene zlatine, ki ni moja, in nekaj denarja. Nadležja prosim, naj vrne verižico, drag spomin, in listka proti dobri nagradi poleg našednega denarja — na naslov v oglašnem oddelku. 12392-14
STAREJŠA ŽENA, ki bi hotela oskrbovati staro bolno ženo, dobi hrano in stanovanje v vsakem ustnem. Ponudbe na ogel. odd. 12332-14
IZGUBLJENA JE BILA 23. aprila na Kongresnem trgu zoga za odbojko. Vrniti proti nagradi na Penko Igor, Gregoričeva 15-II. 12319-14
NAJDENA JE BILA otroška kapica, bela, z rjavim pasom. Dobi se. Brod št. 29, St. Vid, pri Merharju. 12299-14
OD ZALOGA do Gozdnice sem izgubila denarnico in dokumente, kolestarsko knjižnico. — Pošten najdilec naj vrne dokumente, denar pa obrzi. — Jože Kocjančič, Studence, številka 20. 12308-14
LASTNIK MOTORNEGA KOLESA znamke BMW 750ccm, model 1939, s št. motorja 701.135, številka šasije 511.019, naj se javi takoj v oglašnem oddelku pod Dobro ohranjeno motorno kolo. 12069-14
GOSPODAR iz dežele, ki je pri Na-Ma, oddelku za prtiljo, zamenjal paket, naj istega prav tam vrne, kjer dobi svojega. 12378-14
IZGUBLI SEM KLJUČE 28. aprila. — Prosim poštenega najdileca, da jih vrne Borstnikov trg številka 4, brivce. 12240-14
URADNI SPISI so izgubljeni pri Na-Ma 2. — Najdilec naj jih odda istotam proti nagradi. 12246-14

ZAMENJAM

TOVORNI AVTO »Opel Blitz« — tip 1943, 3 tonski, brezhiben, zelo malo rabljen, zamenjam za 1 1/2 tonskega, prav tako dobro ohranjenega. Naslov v ogel. odd. pod Dolenjski. 12345-6
ZAPESNI SVICARSKO URO, novo, na 15 kamnov, zamenjam za dobro ohranjen plašč iz belonske svile, primeren za mosko ali večjo žensko postavto. Ponudbe na ogel. odd. pod Krasen hotel. 12374-7
SINGER SIVALNI STROJ prodam. Na Peči 9, Kodeljevo. 12380-7
ZA DVA ŽIGNA PLASCA za italijansko kolo dimenzije 26 ali 26x1/2 ali obroče za 26 1/2, dam odlični daljnogled 15x. — Kordes, Studa 9, Dolenjski pri Kamniku. 12363-7
KROMPIR zamenjam za kaso, ajdovo moko ali protivrednost. — Naslov v ogel. odd. 12257-7
KOMPLETNO toplovodno napravo boffer za štedilnik, novo, zamenjam za cement. Knafelje, Ljubljana, Mestni trg 9. 12264-7
3 m³ SUHIH SMREKOVH DESK (colare), zamenjam za dve toni cementa. Ljubljana, Naslov v ogel. odd. 12266-7

NEPREMICNINE

BIVŠA ŽAGA, neuporabna, z nekaj zemljo pripravna za stavbeno parcelo (stare poslopje bi bilo pripravno za stavbeni material) tik državne ceste, blizu velike lesne industrije v Sav. dolini, ugodno napredaj. Naslov v podružnici SP Celje. 12347-8
ENONADSTROPNO HISO, zidano l. 1938, na prometnem kraju Dolenjske zamenjam za drugo — najraje na Štajerskem ali Gorenjskem. Naslov v ogel. odd. 12325-8
STALO HISICO, tudi kmečko ali s preužitkom, blizu tramvajske postaje kupim po dogovoru. Naslov v ogel. oddelku. 12325-8

V NAJEM

POSESTVO srednje velik, vzajem v najem najraje na Gorenjskem, Naslov v podr. SP Kranj. 11936-9
VELIK TRAVNIK, vzajem v najem. Naslov v ogel. odd. 12294-9
LOKAL v centru oddam. Naslov v ogel. odd. 12258-9

SOBE — STANOVANJA

PRAZNO SOBO išče nujno tovarišica. Naslov v ogel. odd. 12336-10
OPREMLJENO SOBO išče za takoj ali za 15. maj soliden samec, državni uradnik. Plača dobra, Ponudbe pod Komercialist na ogel. odd. 12362-10
ENOSOBNO STANOVANJE s kopalnico zamenjam Bečard-Celje. Ponudbe na podružnico SP Celje pod Takoj. 12351-10

Turistična razstava

v Jakopičevem paviljonu
Je odprta do nedelje dne 2. maja 1948 vsak dan od 9. do 18. ure

Iščemo večje število POMOŽNIH delavcev

Hrana in stanovanje preskrbljena. Nastop službe takoj.
»Okrajna opekarna«, Stražišče, Kranj

»KARTONAZNA TOVARNA«

Ljubljana, Čopova ulica šte. 16,
IŠČE ZA TAKOJ
elektrikarja

Pismene ali osebne ponudbe direktno na upravo podjetja.

Primarij dr. MILKO BEDJANIČ

ordinira za notranje bolezni
Ljubljana, Tyrševa cesta 15-I, desno
od 16. do 17. ure
Telefon št. 24-70.

POKRITE POLTOVORNE avtomobile

prav dobro ohranjene, kupimo. Naslov v oglašnem oddelku. 2537-I

MESTNA GOSPODARSKA PODJETJA LITILJA

iščemo za svoj gostinski obrat sposobnega upravnika
Nastop službe takoj.

VAŽNO OBVESTILO

Od 1. julija 1948 dalje bo
Tovarna kemičnih izdelkov »Ilirija«, LJUBLJANA-VIČ, tako državnim trgovskim podjetjem, združenim in ostalim odjemalcem vsrila dobave kreme za obutev, parketna ločila in čistila za kovine »Metole« samo proti vrnitvi že rabljenih, dobro očiščenih in nepoškodovanih pločevinastih šketal z nataknotenimi pokrovi oziroma posodice od Metola s prvimi vitalnimi zapirali. — Tudi potrošniki bodo morali v trgovini pri nakupu zgoraj navedenih izdelkov vrniti dobro ohranjen in očiščen škatal in posodice, kar brez vrnitve istih ne bo mogoča nova nabava.

GOZDNO GOSPODARSTVO MARIBOR

potrebuje
za ravnanje v Mariboru
1 dobro korespondentko,
1 dobro strojepisko (-ca).

Plača po uredbi. Ponudbe je poslati na Gozdno gospodarstvo — Maribor — Trubarjeva ul. 151.

Industrija bitumenskih izdelkov Ljubljana-Moste

OB ZELEDNICI
sprejme:
1 korespondentko,
2 pisarniški moči
in 1 kurirja.

Vsem INTERESENTOM SLOVENIJI

sporočemo, da smo odprli specialno optično delavnico in prodajamo
OPTIKA
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica (bivši Jurman)

Podjetje bo sprejemalo v popravilo vse vrste naočnikov in vse v to stroko spadajoče optične predmete in aparate.

DIREKCIJA PROIZVODNIH PODJETIJ MLO — LJUBLJANA

Zunaj je vstajalo jasno zimsko jutro. Lekše in tovariša so ju že čakali, pripravljena na pot. Kveder in Komar sta jim pravkar segla v roke. Sneg je škripal pod njihovimi koraki, ko so v vrsti, drug za drugim, krenili proti gozdu.

2

Andrej je ležal za skalo in ni odtrgal pogleda od nasprotnega grebena, kjer so se ugnezdili v bele haije oblečeni gebirsgjegri in z naraščajočim ognjem bili v njihov položaj. Napenjal je misli, kako bi prišel nasprotniku do živega — prvič je vodil svojo četo v boj... Ta misel ga je vznemirjala; vse je prišlo tako nenadoma: pred nekaj dnevi je padel prejšnji komandir — dobri, stari fant, ki ga je tistikrat oklofotal, ko je hotel spati v snegu — pa ga je poklical bataljonski komandant in mu povedal, da bo odslej on vodil četo. Politkomisar je ostal z njim; to mu je bilo v oporo. In ko je videl, da mu tovariši zaupajo, ko je čutil, da ga priznavajo za svojega komandirja, je v njem hkrati s ponosom in samozavestjo rasla velika skrb za četo, ki je bila neprestano z njim, kjer koli je hodil. Četa je postajala njegov svet, za katerega bi dal vse, kar je zmogel. Treba je bilo poskrbeti za hrano, za varne poti in dobro skrita taborišča. Toda velika preizkušnja je prišla šele zdaj, ko leži za ledeno skalo in zre v greben, od koder vedno močneje lajajo šarci, in ko čuti, da vsi ti preizkušeni fantje čakajo njegovih povelj in so jih pripravljene — izvršiti. Tedaj je šele občutil, da je vsa njegova četa — njegovo orožje. Moral je v sekundah preudariti vsak gib sovražnika, da bo mogel prav obrniti to svoje orožje proti njemu. Sredi krčevito napetih misli ga je zmotil močan, zvonek glas za njegovim hrbtom: